

ENGLISH-ESPERANTO CHEMICAL DICTIONARY

(Angla-Esperanta Kemia Vortaro)

by

D. R. DUNCAN, Ph.D., B.Sc.

ENGLISH-ESPERANTO CHEMICAL DICTIONARY

(Angla-Esperanta Kemia Vortaro)

by

D. R. DUNCAN, Ph.D., B.Sc.

Published for

BRITISH ESPERANTIST SCIENTIFIC ASSOCIATION

By

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, INC.,

140 Holland Park Avenue, London, W 11

LIBR

25.

First Edition 1956

AUTHOR'S COPYRIGHT

**Printed by Letchworth Printers Ltd.,
Norton Way North, Letchworth, Herts.**

English Introduction

Whilst a number of vocabularies and other books have been published dealing with chemical terminology in Esperanto,* none of these is in the form of an English-Esperanto vocabulary. The words are arranged either according to a necessarily ill-defined subject order or according to their alphabetical order in Esperanto or some other language. The English-speaking Esperantist needs a dictionary with the terms arranged according to the alphabetical order of the English words and this book is designed to fill that need.

An attempt has been made to include as many terms as practicable relating to theoretical and laboratory chemistry, to deal with general industrial chemistry without going into minute details relating to particular industries rather than to chemistry proper, and to give the more important chemical words used in related subjects such as mineralogy, crystallography, pharmacy and biochemistry.

Archaic terms have been included for the benefit of foreign Esperantists using this dictionary to help them to read works containing such words, and alternative spellings have also been included to assist them.

Since there are over 600,000 individual named substances known to chemists, it is clearly impossible to include them all in any dictionary, but the following notes may assist in deriving the correct Esperanto names for those not given.

(1) Most complex chemical names are made by combining short prefixes, roots, suffixes and terminations together, in a manner familiar to all chemists. Thus the name **cyclopentadiene** is made up of the word-elements **cyclo-**, **penta-**, **di-** and **-ene**, which may be looked up separately in the dictionary and the translations found combined to give the Esperanto word, **ciklopentadieno**.

(2) In other cases where the word cannot be split up in this way, the names of compounds can often be deduced by analogy with those given. Notes relating to the form of whole classes of Esperanto words will be found in appropriate places in the body of the dictionary (see, *e.g.*, the notes following the entries **agent**, **amylopectin**, **aurous** . . .)

(3) Nearly all scientific terms are very international and are similar in form in English and Esperanto apart from differences in spelling and grammatical endings. The latter present no difficulty in view of the perfect regularity of the Esperanto grammar. The differences in spelling are systematic, so that the correct Esperanto spelling can usually be deduced from the English word by the regular system of substitution set out in the next paragraph.

* For lists of the more important, see W. Solzbacher, *Amer. Esperanto Magazine*, 1949, 63, No. 7-8, *Scienca Revuo*, 1950, 2, 128 and UNESCO, *Bibliography of Interlingual Scientific and Technical Dictionaries*, 1954.

English double consonants are replaced by single consonants in Esperanto. English hard C becomes K, soft C remains C, hard CH becomes K (very rarely Ĥ in modern Esperanto), whereas soft CH becomes Ĉ (Ŝ in a few words of French origin). English G in words of classical origin (including most scientific terms) is rendered by a hard G in Esperanto, irrespective of its pronunciation in English; the Esperanto soft Ĝ is used mainly in popular words derived directly from English, French or Italian, and in musical terms from Italian. J remains J, except for the use of Ĵ in a few words, mainly popular words of French or more rarely English origin. The English ending -AGE is rendered by -AGO where it forms part of the root in Esperanto and by -AĴO where it is a suffix added to a recognised root. PH is simplified to F. QU is rendered by KV except in words derived directly from Spanish or French, when it is written K to preserve the original pronunciation (see note under **quin-** in the dictionary). RH is simplified to R. S normally remains S, except that S between two vowels is regularly changed to Z, SS in this position being changed to S; SH is written Ŝ, as is initial S before a consonant in words derived from German where it has this pronunciation. T normally remains T, but a soft T as in the ending -ATION is changed to C, -ATION becoming -ACIO where it is not replaced by some suffix of more definite meaning. TH is simplified to T in all words of Greek origin (including most scientific terms), but in popular words of Teutonic origin it is usually D. W and WH are represented by V. X is normally represented by KS, but EX at the beginning of a word, when followed by a vowel, is rendered EKZ (see also the note under **oxalic acid** in the dictionary). Y is rendered J when a consonant, I when a vowel. The diphthongs AU and EU are rendered AŬ and EŬ respectively.

These rules apply to the individual roots or word-elements. They do not, for example, preclude the occurrence of double consonants when one root ending in a given consonant is followed by another beginning with the same consonant, as in *perrenato*, a *perrhenate*. Similarly, *bisethoxy-* is rendered *bisetoksi-*, not *bizetoksi-*, because in the prefix *bis-* the S does not occur between two vowels.

The principles governing the nomenclature of chemical compounds in Esperanto were set out in *Esperanta Nomenklature de Kemio kaj Vortaro de Kemio*, which was published by the *Internacia Scienca Asocio Esperantista* in 1913. They are closely similar to those in English, the main differences being in the names given to the acids, which are derived from the names of the corresponding salts. Thus HCl is called *klorida acido* or *kloridacido*, HClO is *hipoklorita acido* or *hipokloritacido*, and so on. In organic acids the suffix -AT- may usually be omitted without ambiguity and simple names such as *aceta acido* are recommended.

Where alternative names for any particular compound or alternative systems of nomenclature for whole classes of compounds are in common use and internationally accepted, they may both be used in Esperanto; thus, *metila alkoholo* and *metanolo* are both acceptable, as are *kromoza sulfato* and *kroma (II) sulfato* for CrSO_4 . Experimentally introduced nomenclatures which have not yet gained international acceptance should, however, be avoided.

As in English, shortened forms of the names of elements are often used when forming the names of compounds. These shortened forms are indicated in the text as 'combining forms.' Thus, the combining form of

sulfuro is sulf-, as in sulfido, sulfito, sulfato, etc. The names of many metals end in -IUM in English and in -IO in Esperanto, and the combining forms are obtained by omitting the -IUM and -IO respectively, as in aluminium—aluminate, aluminio—aluminato (see further under -IUM in the dictionary and in *Scienca Revuo*, 1950, 2, 128–133).

Proprietary trade names should in general be left unchanged, with an explanatory word or two if necessary (e.g., la bovafekstrakto Bovril) but some internationally well known ones have become Esperantized (e.g., bakelito, celofano). Similar remarks apply to personal and other proper names.

Many verbs are used very loosely in English. Thus, in the sentences 'my assistant distilled the ester' and 'the ester distilled without decomposition,' it is clear that my assistant and the ester did quite different things, although both are said in English to have distilled. The two meanings are distinguished in Esperanto by the use of two different verbs—distili and distiliĝi. When such pairs of words are given in the dictionary in translating one English verb, the correct usage may be deduced by remembering that the suffix -IĜ- (= to become or be ... ed) is used to form intransitive verbs from transitive verbs or from nouns and adjectives, and the suffix -IG- (= to make, cause to or cause to be ...) to form transitive verbs from intransitive ones or from nouns and adjectives. Special cases which require more detailed explanation are given such treatment in the dictionary.

Chemical and mathematical formulae and equations are written as in English. In reading them, care should be taken to give the letters their correct Esperanto names. Thus H_2O is read 'ho du o'; pH is read 'po ho.' The letters Q, W, X and Y, whilst not used in Esperanto words, are used in such formulae, and are called, respectively, ku, duobla vo, ikso and i greka (the name epsilon is preferably reserved for the corresponding letter of the Greek alphabet).

ESPERANTA ANTAŬPAROLO

Mi esperas, ke la Esperantistaro ĝenerale—ne nur la anglalingvaj Esperantistoj—trovos ĉi tiun vortaron utila. La fakto, ke ĝi estas aranĝita laŭ la alfabeto ordo de la anglaj terminoj ne fortimigu tiujn, kiuj ne konas la anglan lingvon—eĉ por ili la esperantaj vortoj estas troveblaj per la helpo de nacilingva-anglalingva vortaro, eble pli facile, ol se ili estus aranĝitaj laŭ la alfabeto ordo de la esperantaj vortoj. Kun la vortoj en ĉi tia ordo, oni povus trovi iun vorton facile, nur se oni antaŭe divenus ĝian formon en Esperanto!

Mi kredas, ke la uzanto trovos ĉi tiun vortaron pli ampleksa kaj pli konforma al la moderna praktiko, ol ĉiu jam eldonita kemia terminaro en Esperanto. La esperantaj terminoj estas kolektitaj per zorga kaj kritika ĉerpado el ĉiuj disponeblaj vortaroj kaj aliaj libroj kaj gazetoj enhavantaj kemiajn terminojn. Kiam estis necese elekti inter alternativoj aŭ proponi novan terminon por plenigi mankon, oni elektis la plej bonan laŭ modernaj konceptoj, konsiderinte la vortojn aktuale uzatajn en la plej gravaj naciaj lingvoj kaj en *Scienca Revuo* kaj laŭ bezono konsultinte specialistojn en la diversaj fakoj. Al ĉi tiuj konsultitoj kaj al ĉiuj aliaj helpintoj mi volas esprimi mian profundan dankon. Precipe mi volas agnoski mian ŝuldon al D-ro W. J. Nijveld el Amsterdam, el kies ankoraŭ ne eldonita tute esperanta

scienca terminaro mi ĉerpis multajn terminojn. La kemiaj terminoj en la *Suplemento* (1954) al *Plena Vortaro de Esperanto* venis el la sama fonto kaj oni trovos bonan akordon inter la du vortaroj.

La kemiaj terminoj estas tiel internaciaj, ke apenaŭ utilas fari liston de tiuj, kiuj pro hazardo ne troviĝis ĝis nun en esperanta teksto. Ofte, kiam mi supozis, ke mi inventis neologismon, mi poste trovis la saman vorton en iu esperanta verko ĝis tiam ne legita. Kiam ŝajnis utile difini la signifon de iu termino nova aŭ malmulte uzita en Esperanto, mi faris tion en la teksto mem. Restas tamen kelkaj terminoj, neologismoj forme aŭ signife ne internaciaj, kiuj bezonas pli detalan klarigon, donitan en la ĉi-suba komentario.

KOMENTARO PRI NOVAJ TERMINOJ PROPONITAJ EN LA VORTARO

aneli = (ekz. pri ĵus farita aparato el vitro) teni ĉe alta temperaturo, plej ofte por forigi internajn streĉojn, tiel plifortigante ĝin. Angle: anneal.

aspiratoro = botelo kun ekstra truo en la flanko apud la fundo. Kutime la truo estas ŝtopita per kranŝtopilo. Aspiratoron oni uzas por fluigi gason tra aparato aŭ foje por enteni stokon de likvo. Angle: aspirator.

bronzumi = (pri solida koloraĵo) havi metalan aspekton pro tre forta reflekto de lumo de ondlongoj apud la longonda ekstremo de sia absorba bendo; ekzemple, solida metilena bluo bronzumas ruĝe—ĝi havas ruĝan bronzumon. Angle: bronze.

ferokromito = mineralo, ideale kun la formulo FeCr_2O_4 —feroza kromito aŭ feroza kromika oksido. Angle: chromite aŭ chrome iron ore.

kondukti = permesi la trafluon de elektro. Ofte oni uzas la vorton konduki en ĉi tiu senco, sed en multaj tekstoj la uzado de la radiklo kondukne estas klara. Oni jam kutimas uzi la derivitajn vortojn konduktanco, konduktivito kaj konduktiva. Angle: conduct.

lejko = pigmento farita per kombino (kemia aŭ adsorba) de tinkturaĵo kun neorganika pulvoro (ekz. alumino aŭ baria sulfato), nomita substrato. Angle: lake.

malvarmujo = ŝranko provizita per malvarmiga maŝino = fridujo en *Suplemento* al *Plena Vortaro de Esperanto*, sed estas diskutinde, ĉu taŭgas uzi la poezian radiklon frid- en ĉi tia nepoezia vorto. Angle: refrigerator.

mersaŭmo = mineralo konsistanta el hidrata magnezia silikato, uzata por fari pipojn. Angle: meerschäum.

-iz- = sufikso jam uzata kun la ĝenerala signifo 'provizi per.' Post la nomoj de substancoj oni uzas ĝin kun la pli speciala signifo 'tegi per surfaca tavolo de la nomita substanco,' ekz. arĝentizi spegulon, fosfatizi feron. En la vortaro oni proponas uzi ĝin ankaŭ post la nomo de elemento aŭ radikalo, kun la signifo 'enkonduki la nomitan elementon aŭ radikalon en la molekulon,' ekz., klorizi, nitroizi, diazoizi. Alternative oni povas uzi -um-, sed ĉi tiu sufikso estas pli taŭge uzebla kiam la signifo estas pli malpreciza kaj ekvivalenta al 'trakti per'—klorizi benzenon (al klorbenzeno), klorumi akvon. En nekemia teksto oni ofte povas uzi la nomon de substanco verbe, ekz., sukeri kafon, sed tia esprimo apenaŭ estas sufiĉe klara en kemia teksto, des pli pro la forma identeco de la kemiaj sufiksoj -at- kaj -it- kun la participaj fleksioj; ekz., klorita acido = HClO_2 kaj ne povas esti uzata kun la signifo 'klorsubstituita acido.' Por maksimuma klareco oni povas diri 'substitui per kloro,' 'enpasigi kloron,' 'eksponi al kloro,' k.t.p., laŭ la celata senco.

prezervi = malebligi fermentadon, putriĝon, surkreskadon de ŝimo, k.t.p. Kreozoto prezervas lignon. Oni konservas fiŝon en malvarmujo por prezervi ĝin. Se oni konservas ĝin en ordinara ŝranko, ĝi putriĝas. Angle: preserve.

printi = fari pozitivon (= printon) sur papero aŭ similaĵo el fotografa negativo per simpla fotografa procedo (ne per presado). Angle: print (photograph).

puĉli = kirli (krudan fanditan feron), tiel kontaktigante ĝin kun la aero, kiu foroksidigas la karbonon, produktante forĝferon. Angle: puddle.

reserĉo = originala scienca esplorado. Pro ĝia graveco, oni bezonas mallongan vorton por ĉi tio, kaj la esprimo 'reserĉo,' kvankam eble ne tute logika, ŝajnas plej internacia. Angle: research.

sekujo = vazo, ordinare el vitro, kun larĝa senlika kovrilo. Kutime ĝi enhavas sekigaĵon (ekz. CaCl_2) kaj oni uzas ĝin por teni objektojn aŭ substancojn sekaj. Angle: desiccator.

silico = ĝenerala termino por silicia dioksido, SiO_2 , anhidra aŭ hidrata, sintezita aŭ minerala (angle silica, france silice). Kontraste, **siliko** = unu el la formoj de minerala silico, ordinare sufiĉe kruda (bone difinita in *Plena Vortaro de Esperanto*) — angle: flint.

silikata ĝardeno = ĝardensimila ornamaĵo aŭ kuriozaĵo farita, kiam oni lasas kristalojn de pezmetalaj saloj en solvaĵo de alkalia silikato. Angle: silica garden.

silikono = ĝenerala nomo por grupo de polimeroj enhavantaj Si, C, H kaj O (polisiloksanoj kaj iliaj derivaĵoj), inter kiuj troviĝas plasto, elastomeroj kaj oleoj (silikonaj fluido). Angle: silicone. Kontraste **silicio** estas la nomo de la elemento Si — angle: silicon.

teksturo = la (relative grandskala, ne molekula) strukturo de heterogena substanco (ligno, teksaĵo, pulvoro, k.t.p.). Angle: texture, grain (of wood).

La aŭtoro volonte ricevos por eventuala dua eldono kritikojn kaj proponojn, kiujn oni bonvole adresu al D-ro D.R. Duncan, Brita Esperantista Asocio, 140 Holland Park Avenue, London, W.11, Anglujo.

ENGLISH—ESPERANTO CHEMICAL DICTIONARY

A

Abietate, abietato
Abietic Acid, abieta acido
Abrade, erodi
Abrasive, eroda; eroda pulvoro
Absolute, (*alcohol*) senakva, abso-
luta; (*temperature, etc.*) absoluta
Absorb, (*substance*) sorbi; (*light*)
absorbi
Absorbent, sorba; sorbilo, -ajo,
-anto (*See Agent*)
Absorption, (ab)sorb(ad)o
— **Band**, absorba bendo
Abstract, (*not concrete*) abstrakta;
(*scientific literature*) resumi, -o
(referi, -ato also in use)
Accelerate, akcel(iĝ)i, (pli)rapidigi,
-iĝi
Accelerator, akcelilo; (vulkaniza)
akcelanto
Acceptor, elektronakceptanto
Accumulator, akumulato
Accuracy, (absoluta) precizeco
(diferenco inter la eksperimenta
kaj la efektiva valoro de io
mezurata)
Accurate, preciza (vidu supre);
(akurata=PUNCTUAL)
Acet-, acet-
Acetal, acetalo
Acetaldehyde, acetaldehido
Acetate, acetato
Acetic Acid, aceta acido
— **Anhydride**, aceta anhidrido
Acetone, acetono, propanono
Acetyl Chloride, acetila klorido
— **Number or Value**, acetila
indico
Acetylate, acetatigi, acetilizi
Acetylene, acetileno, etino
Aci-, aci-
Acicular, nadloforma, nadla
Acid, acido, -a
— **Number or Value**, acida indico
Acidify, acidigi

Acidimetry, acidmezurado, acido-
metrio
Acidity, acideco
Acrolein, akrilaldehido
Acrylic Acid, akrila acido
Actinide, transradiuma elemento
(Ac, Th, Po, U, Np, . . .)
Actinium, aktinio (Aktinimumo
*has been proposed to avoid con-
fusion with aktinio=SEA-ANEMONE,
but such confusion is unlikely*)
Actinon, (*actinium emanation*)
aktinono, aktinia emanacio;
(*actinide*) transradiuma elemento
Action, (*chemical sense*) reakcio
Activate, aktivigi
Active, aktiva, reakciema
Activity, (*including thermodynamical
sense*) aktiveco
Acyclic, senringa, necikla
Acyl Group, acila grupo
Adapter, adaptilo, alongo
Add, (*numbers etc.*) adicii, aldoni;
(*substance*) aldoni, almiksi, en-
miksi, enverŝi
— **On**, kombin(iĝ)i kun, aldoni,
adicii
Additive, adicia (adicia kombinaĵo
=ADDUCT, adicia eco), aldonajo
Adhere, aderi, algluiĝi
Adhesion, adhero
Adhesive, gluo, glu(ec)a, adhera
Adiabatic, adiabata
Adipic Acid, adipa acido
Adjust, ĝustigi
Adrenalin, adrenalino
Adsorb, adsorbi
Adsorbent, adsorb(em)a, adsor-
banto, adsorbilo
Adsorption, adsorb(ad)o
Adulterate, enmiksi falsajon en,
falsi
Aerosol, aerosolo, nebulo, sus-
pensio en gaso

- Affinity**, afineco
After-damp, brulinta mingaso
Agar (-Agar), agaragaro (*The simple form agar is not usual in Esperanto, because agar can mean ACTIVITIES, though confusion is unlikely*)
Agate, agato
Agene, Agene (*trade name*), nitrogena (tri)klorido
Agent, (*person*) agento; (*material*) -ilo, -aĵo, -anto [DRYING AGENT = sekigilo, ŝekigaĵo, sekiganto; -aĵo is to be preferred where there is any possible confusion with an instrument; in this case sekigilo might well be a dryer (oven, etc.); -anto can mean a person but is sometimes useful to indicate the active nature of the agent, as in vulkanizanto (VULCANISING AGENT) in contrast to vulkanizato (VULCANISATE) and vulkanizilo (VULCANISING PLANT)]
Agglomerate, aglomer(iĝ)i, aglomeraĵo
Aggregate, aglomer(iĝ)i, agreg(iĝ)i; aglomeraĵo, agregaĵo; (*in concrete*) ŝtonoj, k.t.p. (necementaj aldonadoj en betono)
Aggregation, (*state of . . .*), agregostato (ĉu gasa, likva aŭ solida)
Air, aero, aerumi
-Al, (*suffix indicating aldehydes and acetals*) -al-
Alabamine (*See Astatine*)
Alabaster, alabastro
Albumen, albumino
Alchemist, alkemiisto, alĥemiisto
Alchemy, alkemio, alĥemio. (*The spelling with ĥ is the official form, but the spelling with k is more used in practice*)
Alcohol, alkoholo
Alcoholate, (*e.g., NaOC₂H₅*) alkilato, (*specifically*) etilato; (*compound with alcohol of crystallisation*) alkoholato
Aldehyde, aldehido
Aldol, aldolo
Aldose, aldozo
Aldoxime, aldoksimo
Alembic, alambiko
Alginate, alginato
Alginic Acid, algina acido
Aliphatic, alifata
Aliquot (Part), (*chem.*) sciata frakcio; (*math.*) onoj
Alizarin, alizarino
Alk(a)-, alk(a)- (ALKADIENE alka-dieno)
Alkali, alkalo
 — Blue, alkalibluo
 — Metal, alkalo, alkalmetalo
Alkaline, alkala
 — Earth, teralkalo
 — — Metal, teralkalo, teralkala metalo
Alkalinity, alkaleco
Alkaloid, alkaloido
Alkyd, alkido (polimera estero el polioloj kaj plurbaza acido)
Alkyl, alkilo, -a
 — Group, alkila grupo, alkil-(grupo)
Alkylate, (*introduce alkyl group*) alkilizi; (*alkoxide*) alkilato
Allotropic, alotropa
Allotropy, alotropeco
Alloy, alojo, aloj(iĝ)i
Allyl, alilo
Aloes, alorezino
Alpha-, a- alfa-, a- (*See Beta*)
Alum, aluno
Alumina, alumino
Aluminate, aluminato
Alumin(i)um, (Al) aluminio
Amalgam, amalgamo
Amalgamate, (*alloy with mercury*) amalgam(iĝ)i
Amber, sukceso
Ambergris, ambro
Americium, (Am) americio
Amethyst, ametisto
Amide, amido
Amidol, amidolo
Amine, amino
Amino-, amino-
Ammine, amoniaka komplekso
Ammino- amoniako-
Ammonia, amoniako

Ammoniacal, amoniaka

Ammonium, amonio

— **Chloride**, amonia klorido, salamoniako

Amorphous, amorf, nekristala

Amphoteric, amfotera

Amygdalin, amigdalino

Amyl, amilo, -a

Amylase, amelazo

Amylopectin, amelopektino (*Amil- for amyl derivatives; amel- for materials directly related to starch, Esperanto amelo*)

Anæsthetic (*etc.*). *See* **Anesthetic** (*etc.*)

Analgesic, sendolorigaĵo, sendoloriga

Analogous, analoga

Analogue, analogo

Analogy, analogeco

Analyse, analizi

Analysis, analizo

Analyst, analizisto (*Analisto = WRITER OF ANNALS*)

Analytical, analiza

Anatase, anatazo

-An(e), (*suffix indicating paraffin hydrocarbons*) -an-

Anesthetic, anestezaĵo (*anestezilo is perhaps better reserved for the apparatus used*), anesteza

Anæsthetise, anestezi

Aneurin, aneŭrino, vitamino-B₁

Anhydride, anhidrido

Anhydrite, (CaSO₄) anhidrito, anhidra kalcia sulfato

Anhydrous, anhidra, senakva

Anilide, anilido

Aniline, anilino

— **Black**, anilinnigro

— **Dye**, sintezita tinkturo (el karba gudro), 'anilina' tinkturo

— **Printing**, presado per tinktura inko, 'anilina' presado

Animal, besta, animala, besto, animalo (*Animalo = scientific term for ANIMAL as opposed to VEGETABLE. Besto = popular word of less well defined meaning*)

Anion, anjono

Anisole, anizolo

Anisotropic, neizotropia

Anneal, aneli, varmigadi (ekz. ĵus faritan vitraĵon por plifortigi ĝin)

Anode, anodo

Anodise, -ize, anode oksidizi (aluminion)

Anolyte, anolito

Anomalous, anomalia

Anthocyanidin, antocianidino

Anthocyanin, antocianino

Anthracene, antraceno

Anthracite, antracito

Anthraquinone, antrakino (See **Quin-**)

Anti-, (*opposite of Syn-*) anti-; (*against*) kontraŭ-, mal-, -malhelpa, -rezista, -inhibilo

Antibiotic, antibiotiko, -a

Antichlor, klordetruilo

Antidote, antidoto

Antifoaming Agent, senŝaŭmigilo, ŝaŭmmalhelpanto, ŝauminhibilo

Antifouling, kontraŭmarkreskaĵa

Antimonate, antimonato

Antimonic Acid, antimonata acido — **Salt**, antimonika salo

Antimony, (Sb) antimono

Antioxidant, oksidiĝinhibilo

Antiseptic, antisepsilo, antisepsaĵo, antisepsa

Apatite, apatito

Apparent, (*density, etc.*) ŝajna; (*probably true*) verŝajna; (*obvious*) evidenta

Approximate, proksimuma, proksimumi

Aqua Fortis, nitrata acido

Aqua Regia, klorida-nitrata acido (*clearer than reĝa akvo, although this expression is used and is international*)

Aqueous, akva (solvaĵo de)

Arabinose, arabinozo

Arachidic Acid, arakida acido

Aragonite, aragonito

Arc, (elektra) arko

Argillaceous, argileca, argil(oz)a, enhavanta argilon

Argon, (A) argono

Arnica, arniko

- Aroma**, aromo
Aromatic, (*having aroma*) aroma;
 (*related to benzene, etc.*) aromata,
 benzenoida
Arrangement, aranĝo
Arrest, (*balance, etc.*) haltigi, halti-
 gilo
Arsenate, arsenato
Arsenic, (As) arseno; (As_2O_3)
 arseniko, arsenoza oksido, arsenita
 anhidrido
 — **Acid**, arsenata acido
 — **Chloride**, (AsCl_3) arsenika
 klorido, arsenia pentaklorido
Arsenical, arsenia (medikamento),
 arsenajo
Arsenide, arsenido
Arsenious Acid, arsenita acido
 — **Chloride**, (AsCl_3) arsenoza
 klorido, arsenia triklorido
Arsinite, arsenito
Arsine, arsino
Arsonium, arsonio, arsonia
Artificial, artefarita, sintezita
 — **Silk**, artefarita silko, rajono
Aryl, arilo, -a
Asbestos, asbesto
Ascorbic Acid, vitamino-C, askorba
 acido
-Ase, (*ending for enzymes*) -azo
Ash, cindro(polvo), cindrigi
Asphalt, asfalto
Aspirator, aspiratoro
Aspirin, aspirino, acetilsalicila acido
Assay, (*metal*) analizo, analizi
Associate, asociiĝi
Association, (*of molecules*) asociiĝo;
 (*society*) asocio; (*of ideas, etc.*)
 asociacio
Astatine, (At) astato
Astringent, adstringa, -aĵo
Asymmetric, asimetria, sensimetria
- Ate**, (*salt of -ic acid*) -ato (salo de
 -ata acido); (*cause to be . . .*) -igi;
 (*treat with*) -umi, -izi
Atmosphere, atmosfero
Atom, atomo
 — **Bomb**, atombombo, atoma
 bombo
Atomic, atoma
 — **Number**, atomnumero, atoma
 numero
 — **Weight**, atomezo, atoma pezo
Atomise, diserigi, pulvorigi
 (solidon), disĝutigi kaj nebuligi
 (likvon)
Atropine, atropino
Attack, (*in chemical sense*) ataki,
 korodi
Auramine, aŭramino
Auric, orika
Aurin, aŭrino
Aurous, oroza. (*The spelling or- is
 used in the names of compounds of
 the metal gold; in compounds not
 containing gold, the spelling is aŭr-*)
Austenite, aŭstenito
Autoclave, aŭtoklavo
Autoxidation, memoksidigo
Auxiliary Valency, kromvalento,
 sekundara valento
Auxin, aŭksino
Auxochrome, aŭksokromo
Available, disponebla
Average, meznombro, -a
Aviation Spirit, aviada benzino
Axis, akso
Aza-, aza-
Azelaic Acid, azela acido
Azeotrope, azeotropo
Azeotropic, azeotropa
Azide, azido
Azo, azo-
Azoxy-, azoksi-

B

- Back Reaction**, retroreakcio,
 inversa reakcio
Back Titration, retrotitrado,
 returna titrado
- Bactericide**, baktericido, bakteri-
 mortigaĵo
Bakelite, Bakelite (*proprietary trade
 name*), bakelito

Balance, (*instrument*) pesilo; (*equation*) bilanc(iĝ)i; (*be in equilibrium*) ekvilibri. (Balanc(iĝ)i=SWING UP AND DOWN)

Balata, balato

Ball Mill, kugla muelilo

Balsam, balzamo

Band, (*of spectrum or of metal, etc.*) bendo

Barbiturate, barbiturato

Barite (*See Barytes*)

Barium, (Ba) bario

Baryta, [BaO or Ba(OH)₂] baria (hidr)oksido, barito

— **Water**, barita akvo, barita solvaĵo

Barytes, (*mineral* BaSO₄) baria spato. (Barito *best reserved for* BARYTA)

Basalt, bazalto

Base, (*in all senses*) bazo

Basic, (*in all senses*) baza. [Anilino estas bazo. Adipa acido estas dubaza (aŭ dibaza). Baza salo. Baza metabolismo. Baza (aŭ fundamenta) hipotezo]

Basicity, (*basic nature of compound*) bazeco; (*of an acid*) baznombro

Basism, bazo

Batch, ŝarĝo, produkto de unu produkta operacio (ĉe nekontinua procedo)

— **Process**, nekontinua procedo, intermita procedo (aŭ procezo)

— (**Size**), kvanto produktata samtempe

Bath, (*liquid or process*) bano; (*the vessel itself*) kuvo, banujo (akva bano, kupra kuvo aŭ banujo)

Batswing Burner, vesperta gasbeko

Battery, (*single cell*) pilo; (*multicell*) pilaro, (elektra) baterio

Bauxite, baŭksito

Bead, (*borax, etc.*) globeto. (Bido *has a hole through it*; globeto *has not*)

Beaker, (laboratoria) glaso

Beam, (*of balance*) vekto; (*of light*) fasko (de lumo)

Bed, (*layer*) tavolo

Beehive Shelf, subtenilo por gasricevilo

Beeswax, abela vakso

Bell Jar, (botelforma) kloŝo

Bellows, balgo (balga fotografilo, balga blovilo)

Bench, (labor)tablo (Benko=SEAT, BENCH, *in this sense*)

Benzal, (C₆H₅CH:) benziliden- (*not benzal-*); (*acetal from benzaldehyde*) benzalo

Benzaldehyde, benzaldehido

Benzene, benzeno

Benzenoid, benzen(oid)a, aromata

Benzidine, benzidino

Benzil, (C₆H₅COCOC₆H₅) dibenzilo (Benzilo=BENZYL)

Benzine, (*petrol*) benzino

Benzo- benzo-

Benzoate, benzoato

Benzoic Acid, benzoa acido

Benzoin, (C₆H₅CHOHCOC₆H₅) benzoino; (*gum*) benzoo

Benzol(e), (kruda) benzeno, benzolo

Benzoyl, benzoilo

Benzoylate, benzoatigi, benzoilizi

Benzyl, benzilo

Benzylidene, benzilideno

Berkelium, (Bk) berkelio

Beryl, berilo

Beryllium, (Be) berilio (*preferable to* glucinio)

Beta-, β- beta-, β- (beta-radioj, beta-naftolo=2-naftolo)

Betaine, betaino

Bi-, (*implying two atoms or groups*) di- (karbona disulfido, dikromato, difenilo); (*in popular names of certain acid salts*) bi- (*e.g.*, NaHCO₃ *is* natria bikarbonato *or, more scientifically*, natria hidrogena karbonato)

Bile, galo

— **Acid**, galacido (*See Gallic Acid*)

Bilirubin, bilirubino

Bimolecular, dumolekula

Binary, binara, dukomponenta, duopa

Bind, ligi; (*of a book*) bindi
Biochemistry, biokemio
Biochrome, natura (vegeta aŭ animala) koloraĵo
Bis-, di- (*bis- is sometimes used, but its use in the national languages is not universal and it may not be understood. It is, however, recommended by the International Union of Pure and Applied Chemistry*)
Bismarck Brown, Bismarck-bruno
Bismuth, (Bi) bismuto
Bitter, amara, amaraĵo
Bitumen, bitumo
Biuret, biureto
Bivalent, duvalenta
Black Lead, grafito
Blank, (page) senskriba; (*titration*) nulkontrolo, nultitro (kontrola titro sen la taksata substanco)
Blast, (of air) blovo(eg)o; (*of explosion*) (ek)blovo (de eksplodo); (*rock, etc.*) disigi per eksplodo
 — **Furnace, gisforno**
Bleach, senkolorigi, blankigi, paligi, -igi
Bleaching Agent, senkolorigilo (etc.)
 — **Earth, senkoloriga tero**
 — **Powder, klorkalko**
Bleed, sang(ig)i, elflu(ig)i, traflui, difuziĝi
Blend, miks(iĝ)i, esti kunuzebla, miksaĵo
Blende, blendo
Block, bloko, bloki
Blood, sango
Blow, blovi [la vento blovas, la eksplodo elblovis la ŝtopilon, blovi vitron, (tra)blovi oleon per oksigeno aŭ blovi oksigenon tra oleo]; (ek)bato
 — **Out, blovestingi (flamon)**
 — **Up, eksplod(ig)i, detru(iĝ)i per eksplodo; (balloon, etc.) plenigi (per aero)**
Blowpipe, blovsalmo
Blue Vitriol, kupr(ik)a sulfato
Boat, (porcelain, etc.) boateto

Body-Centred, (crystal lattice) centrita (kun atomo en la centro de la elementa ĉelo)
Boil, bol(ig)i
Boiler, kaldron(eg)o
 — **Scale, kaldrona krusto**
Boiling Point, bolpunkto, boltemperaturo
 — **Elevation, bolpunktleviĝo**
 — **Tube, provtubego**
Bolometer, bolometro
Bomb, (including chemical sense) bombo
Bombard, bombardi
Bond, ligilo (*preferable to ligo, which means league, as in Ligo de Nacioj*), valento
Bone, osto
Boracic (Acid), borata acido, boratacido
Borane, borano
Borate, borato
Borax, borakso
 — **Bead, boraksa globeto**
Bore, bori; interna diametro
Borer, borilo (e.g., korkoborilo)
Boric Acid, borata acido, boratacido
Borings, borajo
Borofluoride, fluorborato
Boron, (B) boro
Bort, kruda diamanto
Boss (of clamp, etc.) kramptenilo (ĉe stativo)
Bottle, botelo
Branched Chain, branĉa ĉeno
 — **Compound, branĉĉena kombinaĵo**
Brass, latuno
Break, romp(iĝ)i, -o; malemulsi, -iĝi
 — **Up, disromp(iĝ)i, frakas(iĝ)i; (of a compound) disigi, malkombiniĝi**
Brick, briko
Bridge, (across ring of atoms, etc.) ponto
Bridged Ring, pontringo
Brimstone, sulfuro
British Gum, dekstrino
Brittle, frakasigema
Broken Pot, porcelaneroj

Brom(o)- brom-
Bromate, (MBrO_3) bromato
Bromic Acid, (HBrO_3) bromata acido, bromatacido
Bromide, (MBr) bromido
Brominate, substitu(iĝ)i per bromo, bromizi, bromumi
Bromine, (Br) bromo
Bromoform, (CHBr_3) bromoformo
Bronze, (*alloy*) bronzo (*e.g.*, alumina bronzo); (*metal powder*) (metal) pulvoro, metalpigmento (*e.g.*, alumina pulvoro); (*verb*) bronzumi, aspekti metala (pri solida koloraĵo)
Brookite, brukito
Brownian Movement, Brown'a moviĝo
Brucine, brucino
Brunswick Green, kromata verdo, clearer than kromverdo (PbCrO_4 pigmento + fercianida bluo)
Bubble, (gas)bulo, veziko, ŝaumero; (tra)blovi, trapas(ig)i, trair(ig)i (en la formo de gasbuloj); eferveski, ŝaumi
Bubbler, disbuligilo (ĉe trapasigo de gasoj)
Buchner Funnel, Buchner-funelo
Buffer (*in mechanical and chemical senses*) bufro, bufri (bufri solvaĵon per natria acetato)

Bulb, ampolo (Bulbo *preferably reserved for botanical or anatomical senses*. Ampolo is hollow, bulbo is not)
Bung, ŝtopilo, (granda) korko
Bunsen Burner, Bunsen-brulilo, bunseno
Burette, bureto
 — **Brush**, bureta broso
Burn, brul(ig)i, brulvundi, brulvundo
Burner, brulilo, gasbeko
But(a)-, but(a)- (butano, butila alkoholo aŭ butanolo, butadieno)
Butter, butero
Butyrate, butirato, butanoato
Butyric Acid, butira acido. [*This form should be used rather than buter(at)a acido or buteracido, often employed, both on the principle of naming the acids after the international names of the salts (cf. German Buttersäure, but Butyrat) and also because buteracido may well mean THE MIXED FATTY ACIDS OF BUTTER. The systematic name butano(at)a acido or butanoacido may also be used*]
By-Product, flankprodukt(aĵ)o (*Better than kromprodukt, which could mean CHROMIUM PRODUCTION*)

C

Cacodyl, kakodilo
Cadmium, (Cd) kadmio
Caesium, (Cs) cezio
Caffeine, kafeino
Cake, aglomeriĝi, aglomeraĵo; kuko, bulo, peco (de sapo, ĉokolado, k.t.p.) (*See also Filter Cake, Oil Cake*)
Calamine, (*zinc carbonate*) kalamino
Calciferol, kalciferolo, vitamino- D_2
Calcine, kalcini
Calcite, kalkspato
Calcium, (Ca) kalcio

C(h)alcogen, kalkogeno (ĝenerala termino por O, S, Se kaj Te)
Calender, kalandri, kalandrilo
Calibrate, kalibri
Caliche (*See Chili Saltpetre*)
Californium, (Cf) kaliforni(um)o. (*The shorter form is more systematic and there is little risk of confusion with Kalifornio, the state*)
Calomel, hidrargoza klorido, kalomelo
 — **Electrode**, kalomela elektrodo
Kalorie, (*small*) kalorio; (*kilogram*) kilokalorio

Calorific Value, varmiga indico, kaloria indico

Calorimeter, kalorimetro

Camouflage, kamufli, kamufilaĵo, kamufilo

Camphane, kamfano

Camphor, kamforo

Can, ladskatolo, ujo (oleujo, farbujo, etc.); enladigi, konservi (en ladskatolo), prezervi (en ladskatolo)

Cane Sugar, kansukero, sakarozo

Caoutchouc, kaŭĉuko

Capillary Tube, kapilaro

Capric Acid, ($C_{10}H_{20}O_2$) dekanoo-(at)a acido, dekanooacido (*preferable to kapr(at)a acido*)

Caproic Acid, ($C_6H_{12}O_2$) heksanoo-(at)a acido, heksanooacido (*preferable to kapron(at)a acido*)

Caprylic Acid, ($C_8H_{16}O_2$) oktanoo-(at)a acido, oktanooacido (*preferable to kapril(at)a acido*)

Capsule, kapsulo (*not to be confused with kapsolo* = EVAPORATING BASIN)

Caragheen, irlanda fuko

Caramel, karamelo

Carbamic Acid, (NH_2COOH) karbama acido

Carbamide, [$CO(NH_2)_2$] ureo

Carbazide, karbazido

Carbazole, karbazolo

Carbide, karbido

Carbinol, karbinolo

Carbocyclic, karbocikla, karboncikla

Carbohydrate, karbohidrato

Carbolic (Acid), karbolo

Carbon, (C) karbono

— **Black**, karbona nigro, (pigmenta) fulgo

— **Dioxide**, (CO_2) karbona dioksido, karbonata anhidrido

— **Monoxide**, (CO) karbona monooksido

— **Paper**, kopia or karbona papero

Carbonate, karbonato, karbonatiĝi, solvigi karbonan dioksidon en

Carbonise, karb(on)iĝi, karb(on)iĝi

Carbonyl, karbonilo

Carborundum, karborundo, silicia karbido

Carboxy-, karboksi-

Carboxyl, ($COOH$) karboksilo

Carboxylic, karboksila

Carboy, korbbotelo

Carburise (*See Case-Harden*)

Carcinogenic, kanceriga

Carene, kareno

Carius Tube, Carius-tubo

Carminative, karminativo, -a

Carmine, karmino

Carnallite, karnalito

Carotene, karoteno (*preferable to karotino*)

Carrag(h)een, irlanda fuko

Case-Harden, surface hardi (feraĵon)

Casein, kazeino

Casserole, kaserolo

Cassiopeium (*See Lutetium*)

Cassiterite, kasiterito

Cast, muldi

— **Iron**, gisfero

Caster Sugar, deserta sukero

Castor Oil, ricinoleo

Catalyse, katalizi

Catalysis, katalizo

Catalyst, katalizilo

Catalytic, kataliza

Cataphoresis, kataforezo

Catechol, kateĉolo, metadihidroksibenzeno

Cathetometer, katetometro

Cathode, katodo

— **Ray**, katoda radio

— **Tube**, katodradia tubo

Cation, katjono

Caustic, kaŭstika (alkalo)

— **Potash**, (KOH) kalia hidroksido, kaŭstika potaso

— **Soda** (NaOH) natria hidroksido, kaŭstika sodo

Celestine, celestino

Cell, (*electric*) pilo; (*all other scientific senses*) ĉelo (CELL . . . = ĉel . . . *if connected directly with cells*, cel . . . *if connected with cellulose*)

Cellobiose, celobiozo

Cellophane, Cellophane (*proprietary trade name*), celofano

Cellular, ĉelpena, ĉeloza

Celluloid, celuloïdo

Cellulose, celulozo

Cement, (*for making concrete*) cemento; (*to cover with concrete*) beton(iz)i; (*concrete*) betono; (*adhesive*) gluo, cemento; (*stick together*) kunglui, cimenti (Luti = TO SOLDER and should preferably not be used in this sense)

Cementation, surfaca hardado (de feraĵo) (cementado should not be used in this sense)

Cementite, (Fe₃C) cementito

Centi-, centi- (centigramo, centimetro, etc.)

Centigrade, Celsius (*now preferred, since centigrado can mean 0.01 DEGREES and centezimala is internationally obsolescent*)

Centrifuge, centrifugi, centrifugilo

Ceramic, ceramika, ceramikajo

Ceramics, ceramiko

Ceresine, cerezino

Ceric, cerika

Cerium, (Ce) cerio (*combining form cer-*)

Cerous, ceroza

Cesium, (Cs) cezio

Chain, ĉeno (karbona ĉeno, ĉena reakcio)

Chalcogen (*See Calcogen*)

Chalk, (CaCO₃ or *for writing*) kreto; (*of a paint, etc.*) surface pulvoriĝi

Channel, (trafluejo, kanalo (en fabrika aparato, k.t.p.)

— **Black**, kanala fulgo

Char, karb(on)iĝi, -igi

Characteristic, trajto, (karakteriza) eco; (kemia aŭ fizika) indico; karakteriza

Charcoal, karbo (ligna karbo, osta karbo, etc. Ŝtonkarbo or terkarbo = COAL, and karbo used without any adjective usually has this meaning, but strictly covers both COAL and CHARCOAL)

Charge, (*electrical*) (elektra) ŝargo, ŝargi; (*material*) ŝarĝo, ŝargi, enverŝi (*substance*), plenigi (*apparatus*); (*money*) postuli, pagigi, sumo pagota, prezo

Check, (*whether correct*) kontroli; (*slow down*) malrapidigi; (*prevent, stop*) haltigi, ĉesigi

Chelate, kelata, kelatigi

Chemical, kemiaĵo, kemia (*more usual and more international than ĥemia, although the latter is given in the Universala Vortaro*)

Chemiluminescence, kemilumin-esko

Chemisorption, kemisorbado

Chemist, (*scientist specialising in chemistry*) kemiisto; (*scientist specialising in pharmacy*) farmaciisto; (*shopkeeper*) apotekisto

Chemistry, kemio, ĥemio (*See Chemical above*)

Chili Saltpetre, ĉilia salpetro, minerala natria nitrato

China, porcelano

— **Clay**, kaolino

Chinese White, zinka oksido

Chitin, kitino

Chlor(o)-, klor- (klorbenzeno, trikloretano)

Chloral, kloralo

Chlorate, klorato

Chloric Acid, (HClO₃) klorata acido, kloratacido

Chloride, klorido

— **of Lime** (*bleaching powder*) kloralko (*Cf.* CALCIUM CHLORIDE, CaCl₂ = kalcia klorido)

Chlorin, (*the porphyrin*) klorino

Chlorinate, substitu(iĝi) per kloro, klorumi, klorizi

Chlorinated Rubber, klorkaŭĉuko

Chlorine, (Cl) kloro; (*the porphyrin*) (*See Chlorin*)

— **Water**, klorakvo

Chlorite, (MClO₂) klorito

Chloroform, kloroformo

Chloromycetin, kloromicetino

Chlorophyll, klorofilo

Chloroprene, kloropreno
Chlorous Acid, (HClO_2) klorita acido, kloritacido
Choke Damp, brulinta mingaso
Cholamine, kolamino
Cholesterol, kolesterolo
Chromate, kromato, kromatizi
Chromatic, kolora (*preferable to kromata, since kromata is the adjective from kromato, above; cf. Chromic, below*)
Chromatise, -ize, kromatizi
Chromatography, kromatografio, sorba analizo
Chrome, (*pigment*) kromata pigmento; (*metal*) kromo
 — **Green** (*See Brunswick Green*)
 — **Iron Ore**, ferokromito
 — **Yellow**, kromflavo, kromata flavo, plumba kromato
Chromic, (*salt*) kromika; (*acid*) kromata
Chromite, (*min.*) ferokromito; (*salt*) kromito
Chromium, (Cr) kromo
Chromophor, kromoforo
Chromous, (*salt*) kromoza
Chromyl Chloride, kromila klorido
Cinchonine, kinkonino
Cinnabar, (*mineral*) cinabro
Cinnamic Acid, cinama acido
Cis-, cis-
 — **-Trans Isomerism**, cistransa izomereco
Citraconic Acid, citrakona acido
Citric Acid, citra acido
Clamp, krampo
 — **Stand**, stativo
Clarify, (*all senses*) klarigi
Class, (*all senses*) klaso
Classify, (*in general*) klasifiki; (*powder, etc.*) frakciigi (laŭ ergrandeco)
Clay, argilo
Cleavage Plane, klivebeno
Cleave, (*split along cleavage plane*) kliv(iĝi)
Cleveite, kleveito
Clinker, kunfandita cindro, kunfandiĝi
Clock Glass, (granda) horloĝa vitro

Cloth, (*material*) ŝtofo; (*piece of cloth*) tuko
Cloudy, malklara
Coagulate, koagul(iĝ)i
Coagulum, koagulaĵo
Coal, karbo (*See Charcoal*)
 — **Gas**, karba gaso
 — **Tar**, karba gudro
 — **Dye**, karbgudra tinkturo
Coarse, (*powder*) malfajna, malsubtila; (*in general*) kruda
Coat, tavolo, tegi, kovri (la surfacon de)
Coating, surfaca tavolo, teg(aĵ)o, tegilo, tegado
Cobalt, (Co) kobalto
Cobaltamine, amoniakokobalt-(ik)a salo
Cobaltic, kobaltika
Cobaltinitrite, kobaltinitrito
Cobaltous, kobaltoza
Cocaine, kokaino
Codeine, kodeino
Cod-Liver Oil, moruhepata oleo
Coefficient, koeficiento
Coenzyme, koenzimo
Cohere, koheri
Coke, koakso, koaksigi
Collagen, kolageno
Collapsible Tube, premtubo
Collodion, kolodio
Colloid, koloido
Colloidal, koloida
Colophony, kolofono
Coloration, kolor(iĝ)o
Colorimeter, kolormezurilo, kolorometro
Colorimetric, kolor(mezur)a, kolorometra
Colour, (*quality*) koloro; (*substance*) koloraĵo; (*verb*) kolorigi
 — **Reaction**, kolorreakcio
Coloured, kolora
Colourless, senkolora
Columbium (*See Niobium*)
Column, (*apparatus*) kolono; (*of print*) kolumno
Combine, kombin(iĝ)i
Combust, bruligi

Combustion, bruligo, brulado, brulanalizo

— **Tube**, brulanaliza tubo

Commercial, komerca, de komerca kvalito

Common Salt, (NaCl) (ordinara) salo, natria klorido

Compatible, kunuzebla

Complex, komplekso, kompleksa, malsimpla

Component, enhavaĵo, ingredienco, komponento

Composition, (*concrete*) miksaĵo; (*abstract*) enhavo, kompozicio

Compound, kombinaĵo; prepari, kunmiksi

Compress, kunpremi

Concentrate, koncentr(iĝ)i

Concentrated, koncentrita

Concentration, koncentriteco, koncentr(ec)o; koncentrado

Concrete, (*cement*) betono; (*not abstract*) konkreta

Condensate, kondens(it)aĵo, kondensato

Condense, kondens(iĝ)i (Vaporo kondensiĝas, likviĝante. Fenolo kondensiĝas kun formaldehido, produktante rezinon)

Condensed Milk, koncentrita lakto, lادلakto

Condenser, (*for vapours*) kondensilo; (*electric*) kondensatoro; (*lens*) konverĝiga lenso, kondensoro

Conduct, (*electricity, etc.*) kondukti (*preferable to* konduki)

Conductance, konduktanco

Conductive, konduktiva

Conductivity, konduktivo

— **Water**, akvo por konduktaj eksperimentoj, nekondukta akvo

Conductor, (*substance*) konduktanto, konduktaĵo; (*apparatus*) konduktilo

Configuration, konfiguracio

Conglomerate, (*min.*) konglomerato

Congo Red, Kongo-ruĝo

Conical Flask, konusa flakono, Erlenmeyer-flakono

Conjugated, konjugita

Conjugation, konjugiteco, konjug-(ad)o

Consist (of), konsisti (el)

Consistency, konsistenco

Constant, konstanta, konstanto, (kemia aŭ fizika) indico

Constituent, ingredienco, enhavaĵo, komponento

Constitution, strukturo, konstitucio

Contact Process, kontakta procedo (por fari H_2SO_4)

Contain, enhavi

Container, ujo, vazo

Content, enhavo

Continuous, (*process*) kontinua

Convert, transformi, ŝanĝi (konverti *used mainly in religious or political sense*)

Cool, malvarmeta, malvarmigi, malvarmiĝi

Coolant, malvarmiga fluido (ĉe kondensilo, maŝino, k.t.p.)

Coordinate, (*of graph*) koordinato

Coordinate Valency, kunordiga valento

Coordination, (*number, etc.*) kunordiga

Copaiva Balsam, kopaiva balzamo

Copal, kopalo

Copolymer, interpolimero, kunpolimero

Copolymerise, interpolimeriĝi, -igi, kunpolimeriĝi, -igi

Copper, (Cu) kupro

Copperas, (heptahidrata) feroza sulfato

Cordite, kordito

Cork, korko

— **-Borer**, kork(o)borilo

— **-Press**, korkpremo

— **-Screw**, korktirilo

Corrode, korod(iĝ)i

Corrosion, korodo

Corrosive, korodema

Corrosive Sublimate, ($HgCl_2$) hidrargika klorido (*popularly known as* sublimato, *but this term is ambiguous and better avoided*)

Cortisone, kortizono, 17-hidroksi-11-dehidrokortikosterono
Corundum, korundo
Cosmetic, kosmetikaĵo
Cotton, (*in general*) kotono; (*textile*) katuno
 — **Wool**, (kotona) vato
Coumarone, kumarono
Counter-Current, kontraŭflua
Counterpoise, kontraŭpezilo
Couple, (*dyes*) kupl(iĝ)i; (*metal*) (metal)paro (zinkkupra paro), metalkuplo
Covalency, kovalento
Coverlent, kovalenta
Cover-Glass, vitra kovrileto (por mikroskopa kliŝo)
Crack, (*glass, etc.*) fend(iĝ)i, fendo; (*petroleum, etc.*) pirolizi, "krakigi"
Crayon, vakspastelo
Cream, (*of milk*) kremo; (*creamy substance*) kremaĵo (*preferable to kremo*); (*of latex, etc.*) elkremi; floti al la surfaco, simile al kremo
 — **of Tartar**, (rafinita) tartro, kalia hidrogena tartrato
Creosote, kreozoto
Crêpe Rubber, krepa kaŭĉuko
Cresol, krezolo
Cresylic Acid, kruda krezolo
Critical, (*pressure, temperature*) kriza; (*review, comment*) kritika
Crotonic Acid, krotona acido
Crucible, krisolo, fandujo
Crude, kruda
Crush, dispremi
Cryolite, kriolito
Cryoscopic, fandopunkta, krioskopia
Crystal, kristalo (*See Lattice, Structure, etc.*)
 — **Violet**, kristalviol

Crystallise, -ize, kristaligi, -iĝi
Crystallising Dish, kristaligujo
Crystallography, kristalografio
Crystalloid, kristaloido
Cubic, (*shaped like a cube*) kuba; (*crystal system*) kuba; (*math.*) triapotenca, kubika, kubiko; (*centimetre, etc.*) kuba
Cumene, kumeno
Cupel, kupelujo
Cuprammonium, amoniakokupra
Cupric, kuprika
Cuprous, kuproza
Cure, (*med.*) (sukcese) kuraci, kura-cilo; (*chem.*) finprepari
Curie, kurio
Curium, (Cm) kuriumo. (*The more systematic form kurio can hardly be used owing to the danger of confusion with kurio A CURIE*)
Current, (*in general*) fluo; (*electric*) kurento, elektra fluo
Cut, (*with knife*) tranĉi; (*with scissors*) tondi; (*with solvent*) dilui; (*in distillation*) frakcio, frakciono
Cutch, kateĉuo
Cyan(o)-, cian-
Cyanamide, cianamido
Cyanate, (MCNO) cianato
Cyanic Acid, (HCNO) cianata acido, cianatacido
Cyanide, (MCN) cianido
Cyanogen, ciano
Cyclic, cikla, ringa
Cyclise, cikligi, formi ringon
Cyclo-, ciklo- (cikloheksano)
Cymene, cimeno
Cysteine, cisteino
Cystine, cistino

D

Dam(m)ar, damaro
Damp, (*moist*) malsek(et)a, humida; (*vibration*) dampi (aerdampita

pesilo); (*in old names for gases*) gaso (*See Choke Damp, Fire Damp, etc.*)

Dangerous, danĝera
Deca-, deka- (dekagramo, dekalitro, dekametro, dekahidrato, dekadieno)
Decalin, dekahidronaftaleno, dekaleno
Decane, dekanio
Decant, dekanti, forverŝi, deversŝi
Decene, dekeno
Deci-, deci- (decigramo, decilitro, decimetro)
Decoction, dekoktaĵo (*cf.* dekokti TO MAKE A DECOCTION OF)
Decolorize, senkolorigi, -iĝi
Decompose, (*in general*) malkombin(iĝ)i, disigi, disiĝi; (*of meat, etc.*) putriĝi
Decorticate, senŝeligi
Decrepitate, kraketi (dum varmiĝo), dekrepi
Decyl, dekilo
Deflagrate, eksplode ekbruli
Deflagrating Spoon, longatenila kulero (por bruligi specimenojn en gasoj)
Degrade, (parte) disigi, disiĝi, (parte) malpolimerigi, -iĝi
Degras, ŝafhaŭta graso
Degree, (*all senses*) grado
 — of Freedom, grado de libero
Dehydrate, senakvigi, anhidrigi
Dehydro-, dehidro-
Dehydrogenate, forpreni hidrogenon el, malhidrigi
Deliquesce, likveski
Denature, denaturigi
Dense, densa
Density, denseco
Deodorize, -ise, senodorigi
Deposit, sedimento, precipitaĵo, inkrustaĵo, tegaĵo; (*A on B*) inkrusti (*B per A*), tegi (*B per A*), A-izi B (*e.g.*, arĝentizi kupron)
Derivative, derivaĵo
Desiccant, sekigaĵo
Desiccator, sekujo
Desmotropy (*See Mesomerism*)
Destructive Distillation, detrui distilado, distilado kun malkombino

Detect, trovi, detekti (*used mainly in electrical sense*)
Detergent, sapsurogato
Determine, determini, (precize) taksi
Detonate, (ek)eksploz(i)g(i)
Deuterium, deŭterio
Deuteron, deŭterono
Develop, (*photo*) riveli; (*general*) kresk(i)g(i), evolu(i)g(i), ekspluati
Developer, rivelilo
Dew, roso
 — Point, rospunkto
Dewar Flask, Dewar-flakono, termoso
Devitrify, kristaliĝi (pri vitro), malvitriĝi
Dextrin, dekstrino
Dextro-, dekstro-
Dextrorotatory, dekstrorotacia, dekstrenturnanta
Dextrose, dekstrozo
Di-, (*in names of compounds*) di- (diklorido) (*See also Bi- and Bis-*); (*otherwise*) du- (duatoma, duvalenta)
Dialyse, dializi
Dialysis, dializo
Diamagnetic, diamagneta
Diamond, diamanto
Diaphragm, diafragmo
Diaspore, diasporo
Diastase, diastazo
Diazo-, diazo-
Diazonium Salt, diazonio salo
Diazotise, diazoizi
Dichroic, pleokroisma, dukolora (*See below*)
Dichroism, (*pleochroism*) pleokroismo; (*other senses*) dukoloreco. (*The term Dichroism is used very loosely in English. In its strict sense it is better to say pleokroismo than dikroismo and in other senses to say dukoloreco or explain what one means*)
Didymium, (Nd + Pr) didimio
Dielectric, dielektriko, -a
 — Constant, dielektrika konstanto

Diene, dieno

— **Value**, konjugita diena indico

Diffuse, difuz(iĝ)i. (*Difuzi is sometimes used intransitively, but this conflicts with the use of analogous words such as infuzi, konfuzi, rifuzi, which are all transitive*)

Diffusion, difuzo

— **Pump**, difuza pumpilo

Digest, (*physiol.*) digesti; (*chem.*) digeri

Digitalin, digitalino

Diluent, diluanto

Dilute, dilui, diluita

Dilution, diluo, dilu(it)eco

Dimer, dimero

Dimorphic, dimorfa

Dimorphism, dimorfeco

Dioxan(e), dioksano

Dipole, dipolo

— **Moment**, dipola momanto, dupolusa momanto (*Momento = moment of time*)

Direct, (*in general*) rekta; (*current*) kontinua; (*dye*) ne bezonanta fiksilon; (*lead*) konduki, direkti

Discharge, (*electric*) (elektra) malŝarg(iĝ)o; (*dye*) blankigi (per reduktio); (*factory wastes, etc.*) defluigi

Discolo(u)r, (mis)kolorigi, -iĝi

Dish, (*evaporating*) kapsolo

Disinfect, desinfekti

Disinfectant, desinfektaĵo (*desinfektilo = apparatus*)

Disintegrate, disiĝi

Disperse, dispers(iĝ)i

Dispersing Agent, dispersilo, dispersanto

Dispersion, (*action*) dispers(iĝ)o; (*material*) dispers(it)aĵo

Dissociate, disoci(iĝ)i

Dissociation, disocio

— **Product**, disociato, disocia produkto

Dissolution, solviĝo, solvado

Dissolve, solvi [Akvo solvas la salon. Ĝi solviĝas en la akvo(n). La kemiisto solvigis ĝin en akvo(n) (per akvo)]

Distil, distil(iĝ)i

Distillate, distilit(aĵ)o, distilaĵo

Distillation, distil(ad)o

— **Flask**, distila flakono

Dithionate, ($M_2S_2O_6$) ditionato

Dithionite, ($M_2S_2O_4$) ditionito

Divalent, duvalenta

Dodecane, dodekano

Dodecyl, dodekilo

Dolomite, dolomito

Donor, elektrondonanto

Dose, dozo, dozi

Double Bond, duobla ligilo, etilena ligilo

— **Decomposition**, joninterŝanĝo (inter du saloj; ekz. $NaCl + AgNO_3 \rightarrow AgCl + NaNO_3$), saltransiĝo

— **Salt**, duobla salo

Doublet, duobla linio (de spektro)

Drain, dren(iĝ)i

Drier, (*added to paint or varnish*) sikativo

Drop, guti; faligi, lasi fali

Drop-Bottle, gutbotelo

Dropper, gutigilo

Dropping Funnel, gutfunelo

Dropwise, gut(op)e, guton post guti, gutopa

Dross, skorio

Drug, drogo, drogi

Dry, seka, sekigi, sekiĝi

— **Ice**, solida karbona dioksido

Dryer, (*apparatus*) sekigilo

Ductile, duktila, dratigebla

Duplet, elektronparo

Dural(umin), duralumino

Dust, polvo, senpolvigi, surjeti (pulvoron), pudri

Duster, viŝilo, viŝtuko

Dye, tinkturo, tinkturi

Dyebath, tinktur(ban)o

Dyestuff, (solida) tinktur(kolor)aĵo

Dynamic, dinamika

Dynamics, dinamiko

Dynamite, dinamito

Dynamo, dinamo

Dysprosium, (Dy) disprozio

E

Earth, (*planet*) tero; (*substance*) ter(aĵo); (*earth metal oxide*) termetala oksido, teroksido; (*electrical*) terkonekti, terkonekto

Earth Metal, termetalo

Earthenware, (kruda, nediafana) fajenco

Ebonite, ebonito

Ebulioscopic, ebulioskopia, bolpunkta

Ebullition, bolado

Effervesce, eferveski

Effloresce, efloraske

Efflorescent, efloraska

Effluent, elfluaĵo

Eicos-, ikoz- (ikozano, $C_{20}H_{42}$)

Eka-, eka-

Elaeostearic Acid, eleosteara acido

Elaidinisation, elaidigo

Elaidic Acid, elaida acido

Elastic, kaŭcuka fadeno; elasta

Elasticity, elasteco

Elastomer, elastomero, kaŭĉuko elasta polimero

Electric(al), elektra

— **Double Layer**, elektra duobla tavolo

Electricity, elektro

Electrify, elektrigi, elektrizi, (elektr-) ŝargi

Electro-, elektro- (elektropozitiva, elektroendosmozo, elektrovalenta, etc.)

Electrode, elektrodo

Electrolyse, elektrolizi

Electrolysis, elektrolizo

Electrolyte, elektrolito

Electrolytic, (*by electrolysis*) elektroliza (elektroliza fabrikado de NaOH), elektrolize preparita; (*like an electrolyte*) elektrolita (elektrolita kombinaĵo)

Electrometric, elektr(omezur)a, elektrometra

Electromotive Force, (*e.m.f.*) elektromova forto

Electron, elektrono

Electron Microscope, elektrona mikroskopo

Electroplate, elektre metalizi, elektre argentizi (*etc.*, according to the metal)

Elektron (Metal), Elektron-alajo (*trade name*) (alajo de Al, Mg, Mn kaj Zn)

Element, (*all senses*) elemento

Elementary, (*all senses*) elementa

Elemi, elemio

Elixir, eliksiro

Elution, tralavo, eluo

Elutriate, elutri, frakciigi pulvoron per fluo de fluo

Elutriator, elutrilo

Emanation, emanacio. (*General term for element 86; the individual isotopes may be called radiuma emanacio or radono, toria emanacio or torono, and aktinia emanacio or aktinono*)

Embrocation, linimento

Emerald, smeraldo

Emery, smirgo

— **Paper**, smirga papero

— **Wheel**, smirga disko

Emetic, emetiko, vomigaĵo

Emit, eligi, elsendi, dissendi, emanigi

Empirical, empiria

Emulsifier, (*apparatus*) emulsilo

Emulsify, emulsi, emulsiĝi

Emulsifying Agent, emulsanto

Emulsion, emulsaĵo, emulsio

-En-, (*double bond*) -en-

Enamel, (*vitreous or dental*) emajlo; (*paint*) emajlfarbo

Enantiomorphous, optike izomera

Endosmosis, endosmozo

Endothermic, endotermika

-Ene, (*ending for unsaturated hydrocarbon*) -eno (propeno, benzeno, naftaleno, indeno, etc.)

Energy, energio

Enol, enolo

Enolic, enola

Enthalpy, entalpio
Entropy, entropio
Enzyme, enzimo
Eosine, eozino
Ephedrine, efedrina
Epi-, epi-
Epoxy-, epoksi-, epioksi-
Epsom Salt(s), (hidrata) magnezia sulfato
Equation, ekvacio
Equilibrium, ekvilibro, ekvilibra
Equivalent, ekvivalento, -a
Erbium, (Er) erbio
Erg, ergo
Ergosterol, ergosterolo
Ergotine, ergotino
Erlenmeyer Flask, konusa flakono, Erlenmeyer-flakono
Error, (*mistake*) eraro; (*deviation from true value*) ekarto
Erucic Acid, eruka acido
Erythritol, eritritolo
Essence, (*all senses*) esenco
Essential Oil, esenca oleo, volatila oleo
Ester, estero
 — **Interchange**, estertransiĝo
Esterify, esterigi, -igi
Estimate, taksi (Estimi = TO ESTEEM, *should not be used in this sense*)
Etch, gravuri, malglatigi (per acido, k.t.p.)
Eth-, et- (etano, etilo, etila klorido, etanolo or etila alkoholo, etileno or eteno, etoksi-, etc.)
Ether, etero
Eucalyptus Oil, eŭkaliptoleo
Eudiometer, eŭdiometro

Eudiometry, eŭdiometrio
Eugenol, eŭgenolo
Europium, (Eu) eŭropio
Eutectic, eŭtekto, -a
Evacuate, (*apparatus*) vakuigi; (*room, etc.*) malokupi, eliri el, lasi
Evaporate, vaporigi, vaporigi, koncentri (per vaporigo de solvanto)
Evaporating Basin (or Dish), kapsolo (Kapsulo = CAPSULE, *and should not be used in this sense*)
Evolution, (*of gas*) eligo, liberigo; (*biological, etc.*) evoluo, evolucio
Evolve, (*gas*) eligi, liberigi; (*develop*) evolu(i)gi; (*invent*) inventi, elpensi
Exact, ekzakta
Exaltation, plialtigo, pligrandigo, ekzalto
Excess (of), eksceso (da)
Excipient, inerta aldonajo, diluanto
Excite, eksciti
Exothermic, ekzotermika, eldonanta varmon
Expand, dilat(i)gi
Expansion, dilat(i)go
 — **Coefficient**, dilata koeficiento
Experiment, eksperimento, -i
Experimental, eksperimenta
Explode, eksplod(i)gi
Exploit, ekspluati
Explosion, eksplodo
Explosive, eksplodema, eksplodaĵo
Expose, eksponi
Express, (*oil, etc.*) elpremi; (*an opinion, etc.*) esprimi; (*train, delivery, etc.*) ekspresa, rapida, -igi
Extract, ekstrakto, ekstrakti
Extrude, elpremi

F

Fabric, teksaĵo, ŝtofo (Fabriko = FACTORY)
Face, (*of crystal, etc.*) faco
Face-Centred, faccentrita
Facet, faceto
Factice, faktiso
Factory, fabrikejo, fabriko
Fæces, Feces, fekaĵo

Fan, (*for fume cupboard, etc.*) ventolilo
Fast, (*resistant*) rezista (lumrezista, saprezista, lavrezista, etc.); (*quick*) rapida (rapidaj neŭtronoj); (*go without food*) fasti
Fat, graso
Fatty, alifata, gras- (grasacido)

Fel(d)spar, feldspato
Ferment, ferment(ig)i, fermento
Fermentation, fermentado
Ferric, ferika
Ferricyanide, $[M_3Fe(CN)_6]$ fericianido
Ferrite, (Fe) fero; $(MFeO_4)$ ferito
 — **Yellow**, $(FeOOH)$ feroksida flavo, hidrata ferika oksido
Ferroconcrete, ferbetono
Ferrocyanide, $[M_4Fe(CN)_6]$ ferocianido
Ferromagnetic, feromagneta
Ferrous, (*salt*) feroza
 — **Metal**, fero aŭ fera alojo
Fertiliser, (artefarita) sterko
Fibre, fibro
Fibrin, fibrino
Fibrous, fibra
Filament, filamento
File, (*metal, glass, etc.*) fajli, fajlilo; (*notes, etc.*) dokumentujo, dokumentaro, enfakigi
Filings, fajlaĵo
Filler, (*powder*) plenigaĵo, pulvoro pleniganta plaston aŭ farbon, pigmentdiluanto; (*putty*) (trupleniga) mastiko, poroplenigaĵo
Film, (*all senses*) filmo
Filter, filtr(ig)i, filtrilo (*whether for a fluid or for light*)
 — **Cake**, filtrita precipitaĵo
 — **Flask**, filtra flakono
 — **Paper**, filtra papero
 — **Pump**, filtra pumpilo, suĉfiltrilo
Filtrate, filtr(it)aĵo, filtrato
Filtration, filtrado
Fine, (*powder*) fajna, subtila; (*chemical*) produktata (relative) malgrandaskale
Fire, fajro; incendio; baki
 — **Clay**, ŝamoto
 — **Damp**, mingaso
 — **Point**, ekbrula temperaturo (ĉe kiu substanco bruladas ekbruligite)
Firework, piroteknikaĵo, artfajraĵo
Fish-Tail Burner, fiŝvosta gasbeko
Fission, (atoma) displitiĝo

Fix, (*including photographic sense*) fiksi
Flake, skvamo
 — **White**, ceruzo
Flame, flamo, (ek)flami
Flash Point, ekflama temperaturo (kiel ĉe Abel-aparato)
Flask, (laboratoria) flakono
Flat-Bottomed Flask, platfunda flakono
Flavone, flavono
Flavour, gusto, gustigi
Flavouring, gust(ig)aĵo
Flexible, fleksebla, supla
Flexographic Ink, (anilin)tinktura inko
Flint, siliko
Flint Glass, flinto
Float, flot(ig)i
Flocculate, flokiĝi, -igi, floko
Flocculent, floka
Florentium (*See Promethium*)
Flotation, (dis)flotado, (dis)flotigo
Flow, flu(ig)i
 — **Sheet**, procezdigramo
Flowers of Sulphur, sublimita sulfuro
Fluid, fluido, fluida
Fluo(r)-, fluor-
Fluoresce, fluoreski
Fluorescein, fluoresceino
Fluoride, fluorido
Fluorine, (F) fluoro
Fluor Spar, fluorspato
Fluosilicic Acid, (H_2SiF_6) fluor-silikata acido
Fluted Filter, faldumita filtropapero, plisita filtropapero
Flux, fandigaĵo, fandigi, kunfandigaĵo (ĉe lutado)
Foam, ŝaumi, -o
Fog, (*in general*) nebulo, nebuligi; (*photographic*) vualigi (per akcidenta ekspono al lumo)
Foil, folio
Foots, feĉo
Forceps, forcepso
Foreign, (*all senses*) fremda
Form, form(ig)i, formo

Form-, form- (formaldehido, kloro-formo)

Formalin, 40% formaldehida solvaĵo, formalino (*preferable to formolo*)

Formate, formiato

Formation, (*in general*) formado, produktado; (*geological*) formacio

Formic Acid, formia acido

Formula, (*chem.*) formulo; (*recipe*) recepto, formulo

Formulate, formuli

Formulation, (*process of formulating*) formulado; (*composition of mixture*) recepto, kompozicio, enhavo

Fossil, fosilio, fosilia (*N.B.* fosilo = SPADE)

Fraction, (*math.*) frakcio; (*chem.*) frakcio, frakciono

Fractionate, frakciigi, frakcie distili, frakcie kristaligi, *etc.*, frakcioni

Fractionating Column, distil-kolono, frakciiga kolono

Francium, (Fr) francio

Free, (*radical, etc.*) libera; (*elementary*) libera, elementa, izolita

— **From** (*U.S., Free Of*) sen, senigi je (*or use compound words, e.g., senbromigi* = TO FREE FROM BROMINE)

Freeze, malfand(iĝ)i, solidigi, -iĝi; frosti

— **Out**, elkristaligi per malvarmo

Freezing Mixture, malvarmiga miksaĵo

— **Point**, frostpunkto, frostiĝa punkto

— **Depression**, frostpunktmalleviĝo

French Chalk, talko

Fresh, (*not stale*) freŝa; (*not salt*) sensala

Friction, frotado

Froth, ŝaŭmo, ŝaŭmi

Fructose, fruktozo

Fuchsin, fukfino

Fuel, brulaĵo

Fuller's Earth, fulargilo

Fulminate, (*explode*) (ek)eksplozi(i); (*salt*) fulminato

Fulvene, fulveno

Fumaric Acid, fumara acido

Fume, fumo, fumi

— **Cupboard**, fumŝranko

Fumigate, fumigacii

Fuming, (*acid, etc.*) fumanta, fumema

Function, funkcio, funkcii

Fungicide, fungicido, fungomortigaĵo

Funnel, (*for filtering, etc.*) funelo (apartigata funelo, konusa funelo, Buchner-funelo, *etc.*); (*for letting out smoke*) kamentubo

Furan, furano

Furfural(dehyde), **Furfurol**, furfuralo, furaldehido

Furil, difuroilo

Furnace, (varmega) forno

— **Black**, forna karbonnigro, forna fulgo

— **Oil**, fornoleo, fornpetrolo

Furoic Acid, furoa acido

Furoyl, furoilo

Furyl, furilo

(*For a discussion of the nomenclature of furan derivatives in Esperanto, see Scienca Revuo, 1949, 1, No. 2, 74*)

Fuse, (*melt*) (kun)fand(iĝ)i; (*for explosive*) fuzeo

— (**Wire**), fanddrato

Fusel Oil, fuzelo

Fusible, fandebla, fandigema

Fusion, fand(iĝ)o

— **Mixture**, fanda miksaĵo (*ĉe analizo, ekz. Na₂CO₃ + K₂CO₃*)

G

Gabbro, gabro

Gadolinium, (Ga) gadolinio

Galactose, galaktozo

Galena, galeno

Gallate, (*from gallic acid*) gajlato; (*from Ga*) galato

Gallic Acid, $[C_6H_2(OH)_3COOH]$

gajlata acido (gajl- for materials derived from gallnuts, gal- for materials derived from bile — galacido=A BILE ACID — or from Ga)

Gallium, (Ga) galio, galiumo. (The latter, although less systematic, is preferred by most writers because galio also means BEDSTRAW, the plant. The danger of confusion between these two meanings is, however, very slight)

Galvanise, galvanizi

Gamboge, gumiguto

Gamma-, γ -, gama- (gama-radio, gama-laktono—better 1,4-laktono); (0.001 mg.) mikrogramo

Gangue, gango

Garnet, grenato

Gas, gaso; (coal gas) karba gaso, lungaso; (gasoline) benzino

— **Cylinder**, (metala) gasbotel(eg)o (Gascilindro would in many countries be understood as a gas jar)

— **Holder**, 'Gasometer', gasrezervujo, gasometro

— **Jar**, gasricevilo, gasglaso

— **Mantle**, gasmufo

— **Mask**, gasmasko

— **Oil**, gasoleo, gaspetrolo

Gaseous, gasa

Gaslight, gaslumo

Gasoline, benzino

Gault, gaŭlto

Gauze, gazo

Gel, ĝelo, ĝeliĝi, -igi, gelatigi, -iĝi

Gelation, gelatiĝo

Gelatin, gelateno

Gelatinise, gelatigi, -iĝi

Gelatinous, gelata

Gem, gemo

Generate, produkti (gason, elektron)

Geochemistry, geologia kemio

German Silver, (Cu/Zn/Ni alloy) alfenido (also called argentano; the form argentano in Plena Vortaro is a misprint)

Germanate, germanato

Germane, (GeH₄) germano

Germanium, (Ge) germanio (germaniumo has been proposed in order to avoid possible confusion with the unofficial form Germanio for Germanujo=GERMANY, but the probability of confusion does not appear great); (Combining form german-)

Germicide, baktericido

Getter, vakuigaĵo (substanco, kiu kombiniĝas kun la lastaj restaĵoj da gaso)

Gild, orizi

Glacial, (acetic acid) glaci(ec)a, kristaligem

Glass, (substance) vitro; (vessel) glaso

— **Beads**, vitraj globetoj (See Bead)

— **Electrode**, vitra elektrodo

— **File**, vitrofajlilo

— **Knife**, vitrotranĉilo

— **Rod**, vitra stango

— **Ware**, vitraĵo(j), vitraj aparatoj

— **Wool**, vitra lano

(Vitro=made of glass, vitro- as prefix=used for glass)

Glauber's Salt(s), natria sulfato

Glaucinite, glaŭkonito

Glaze, (ceramic) glazuro, glazuri

Gliadin, gliadino

Glucin(i)um (See Beryllium)

Glucose, glikozo

Glucoside, glikozido

Glue, (gelatena) gluo, glui

Glutamic Acid, glutama acido

Gluten, gluteno

Glyceride, glicerido, glicerila estero

Glycerin(e), **Glycerol**, glicerino, glicerolo

Glycine (**Glycocol**, NH₂CH₂-COOH) aminoaceta acido; (photographic) glicino; *p*-fenilolaminoaceta acido

Glycol, glikolo

Glycol(l)ic Acid, hidroksiaceta acido

Glycoside, glikozida kombinaĵo (ne nepre el glikozo mem)

Glycyl, ($\text{NH}_2\text{CH}_2\text{CO}-$) aminoaceto, glicilo, -a; ($-\text{CH}_2\text{CH}_2-$ *radical from glycol*) etilena, glikila, glikola (estero, k.t.p.)

Glyoxal, $(\text{CHO})_2$ gliokzalo (*See Oxalic Acid*)

Glyoxime, glioksimo

Gneiss, gnejso

Gold, (Au) oro

Gold-Beater's Skin, baŭdruco

Goniometer, goniometro, kristal-angulmezurilo

Goniometry, goniometrio

Graduate, (*University*) licenci(at)iĝi, lincenciato, diplomito de Universitato; (*mark an apparatus*) gradizi; (*measuring cylinder*) mezurglaso

Grain, (*particle*) grajno, ero (*often as suffix, e.g., salero GRAIN OF SALT*); (*weight*) 0.0648 gramoj; (*corn*) greno; (*wood, etc.*) teksturo

Gram, gramo

— **Molecule**, grammolekulo

Granite, granito

Granulate, grajnigi

Granule, grajno

Graph, grafikaĵo

Graphite, grafito

Grate, raspi

Gravimetric, pesa

Gravitate, graviti

Gravitational, gravita

Gravity, (*gravitation*) gravito; (*specific gravity*) specifa pezo;

(*importance*) graveco

Grease, (lubrika) graso, ŝmirajo; grasizi, grasi (*preferable to grasigi*), lubriki (per graso)

Green Vitriol, (hidrata) feroza sulfato

Grignard Compound, Grignard-kombinaĵo, alkilmagnezia halo-genido

Grind, (*in a mill*) mueli; (*in a hand mortar*) pisti; (*glass*) smirgi

Gross Weight, kuntara pezo

Group, (*including chemical sense*) grupo

Guaiacol, gajakolo

Guaiacum, gajakrezino

Guano, guano

Guanidine, guanidino (ga . . . *for materials derived from gum guaiacum*, gua . . . *for materials derived from guano*)

Gum, (*water-soluble*) gumo; (*oleo-resin*) terebinto; (*resin*) rezino

Gum Arabic, araba gumo, akacia gumo

Gum Tragacanth, tragakanta gumo, tragakanto

Gun Cotton, fulmkotono

— **Metal**, (Cu/Sn/Zn *alloy*) kanona bronzo

— **Powder**, pulvo

Gutta-Percha, gutaperko

Gypsum, $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ (natura, minerala) gipso, kalcia sulfato dihidrata

H

Hæmatin, etc. (*See Hematin, etc.*)

Hafnium, (Hf) hafnio

Half-Life, duoniĝa tempo (de radio-aktiva elemento)

Halide, halogenido. (*Whilst logical, the form halido is not in international use*)

Halogen, halogeno

Hammer Mill, batmuelilo

Hammer Scale, martelskorio

Hard, (*in general*) malmola; (*water*) sapprecipitema, malmola; (*glass*) malfacile fandebla, varmomezista; (*X-rays*) mallongonda

Harden, malmoligi, malmoliĝi, hard(iĝi)

Heat, varmo (solviĝa varmo, reakcia varmo, etc.), varmigi, -iĝi

Heavy, (*hydrogen, etc., and in general sense*) peza; (*chemical*) grandaskale produktata

Hekto-, hekto-
Helium, heliumo
Hematin, hematino
Hematite, hematito
Heme, hemo, feroza protoporfirino
Hemi-, duon-
Hemihedral, hemiedra
Hemoglobin, hemoglobino
Hentriacontane, hentriakontano
Hept(a)-, hept(a)-, sep- (heptano, heptadieno, heptila klorido, heptahidrato, etc., but sepvalenta rather than heptavalenta)
Heroin(e), (alkaloid) heroino
Hetero-, malsam-, hetero- (*not a recognised prefix in Esperanto, see Homo-*)
Heterocyclic, heterocikla
Heterogeneous, heterogena
Hex(a)-, heks(a)-, ses- (*See Hept(a)- and Hexamine*)
Hexagon, heksagono, sesangulo
Hexagonal, (in shape) heksagona, sesangula; (crystal class) heksaangala
Hexa(mine), heksametilentetraamino, urotropino
Hexathionate, ($M_2S_2O_6$) heksationato
Hexose, heksozo
High Explosive, frakasa eksplodaĵo
 — **Vacuum**, preskaŭ perfekta vakuo
Holmium, (Ho) holmio
Holohedric, holoedra
Homo-, sam-, homo- (*not a recognised prefix in Esperanto, but occurs in words derived as such from the Greek, as in examples below*)
Homogeneous, homogena
Homogenise, homogenigi
Homogeniser, homogenigilo
Homolog(ue), homologo
Hopper, funelego
Hordein, hordeino
Hormone, hormono
Humic Acid, huma acido
Humidity, humideco, (atmosfera) malsekeco

Humus, humo
Hydnocarpic Acid, hidnokarpa acido
Hydnocarpus Oil, hidnokarpooleo
Hydracid, hidracido
Hydrate, (e.g., $CuSO_4 \cdot 5H_2O$) hidrato; (hydroxide) hidroksido; (KOH =kalia hidroksido, *not* kalia hidrato); (convert to hydrate) hidratigi; (become hydrated) hidratigi
Hydrated, hidrata
Hydrazine, (N_2H_4) hidrazino
Hydrazoic Acid, (HN_3) azida acido, azidacido
Hydride, hidrido
Hydriodic Acid (HI) jodida acido, jodidacido
Hydro-, (in organic compounds) hidro- (hidroabietacido); (in names of hydracids) -ida (*see examples below*)
Hydrobromic Acid, (HBr) bromida acido, bromidacido
Hydrocarbon, hidrokarbido
Hydrochloric Acid, (HCl) klorida acido, kloridacido
Hydrocyanic Acid (HCN) cianida acido, cianidacido (*See Prussic Acid*)
Hydroferricyanic Acid, [$H_3Fe(CN)_6$] fericianida acido, fericianidacido
Hydroferrocyanic Acid, ($H_4Fe(CN)_6$) ferocianida acido, ferocianidacido
Hydrofluoric Acid, (HF) fluorida acido, fluoridacido
Hydrogen, (H) hidrogeno
Hydrogenate, hidrogenizi, hidrigi
Hydrolith, (CaH_2) kalcia hidrido
Hydrolyse, hidroliz(iĝi)
Hydrolysis, hidrolizo
Hydrolitic, hidroliza
Hydrometer, hidrometro (flotanta aparato por mezuri la specifan pezon de likvo, misdifinita en Plena Vortaro)
Hydrophilic, hidrofila
Hydrophobic, hidrofoba
Hydroquinone, kinolo (*See Quin-*), p-dihidroksibenzeno

Hydrosulphite, ($M_2S_2O_4$) ditionito;
($MHSO_3$) . . . hidrogena sulfito,
(*popularly*) bisulfito

Hydrous, hidrata, akvoza (ne necese
en la formo de definitiva hidrato)

Hydroxide, (MOH) hidroksido

Hydroxy-, hidroksi- (*preferable to*
oksi-)

Hydroxyl, (OH) hidroksilo

— **Number or Value**, hidroksila
indico

Hydroxylamine, (NH_2OH) hidroksilamino

Hygrometer, higrometro

Hygrosopic, higroskopa, malseki-
ĝema

Hyosciamine, hiosciamino

Hypo, ($Na_2S_2O_3 \cdot 5H_2O$) natria tiosulfato

Hypo-, hipo- (hipoklorito; hipo-
klorita acido, HOCl)

Hyposulphite, ($M_2S_2O_3$) tiosulfato;
($M_2S_2O_4$) ditionito; (M_2SO_2)
sulfoksilato

Hypothesis, hipotezo

I

-Ic (*salt*) -ika (ferika klorido, $FeCl_3$);
(*oxyacid or anhydride*) -ata (nitrata
acido, HNO_3 ; nitrata anhidrido,
 N_2O_5); (*hydracid*) -ida (klorida
acido, HCl); (*general adj. ending*)
-a (atmosfera, ATMOSPHERIC)

Ice, glacio

-Ide, -ido (klorido, oksido, karbido)

Ideal, ideala (ideala solvaĵo, ideala
gaso)

Identify, identigi, konstati la
identecon de

Igneous, (*geol.*) nesedimenta, for-
mita ĉe alta temperaturo

Ignite, (*calcine*) kalcini; (*set fire to*)
ekbruligi; (*catch fire*) ekbruli

Illinium (*See Promethium*)

Ilmenite, ilmenito

Imide, imido

Imine, imino

Immiscible, nemiksebla

Impregnate, impregni

Impure, malpura

Impurity, (*substance*) malpuraĵo;
(*quality*) malpureco

In-, (*simple negative*) ne-
(*direct opposite*) mal-

-In, (*glycerides, proteins and miscella-
neous compounds*) -ino

Incandescent, inkandeska

Indanthrene, indantreno

Indene, indeno

India Rubber, kaŭĉuko

Indian Ink, ĉina inko

— **Red**, hinda (feroksida) ruĝo

Indicator, (*in general*) indikilo;
(*special chemical sense*) indikato

Indigo, indigo

Indium, (In) indio (*preferable to*
indiumo; cf. **Germanium**)

Indole, indolo

Industry, industrio

-Ine, (*ending for bases*) -ino; (*ending
in halogens*) -o (e.g., fluoro, not
fluorino)

Inert, inerta, neaktiva

Inflammable, flamiĝema, ekbrulema

Infra-Red, transruĝa, ultraruĝa, -o

Infuse, infuz(iĝ)i

Infusion, (*material*) infuzaĵo

Ingot, ingoto

Inhibit, malhelpi, inhibi

Inhibitor, inhibanto

Inject, injekti

Injection, injekt(aĵ)o

Ink, inko

Inorganic, neorganika

Insecticide, insekticido, insekt-
mortigaĵo

Insoluble, nesolvebla

Instability, malstabileco

Insulate, izoli

Insulator, (*apparatus*) izolilo;
(*substance*) izolaĵo, izolanto

Insulin, insulino

Interface, interfaco

Interfere, malhelpi, perturbi (interferi *only in optical sense*)

Intermediate, interprodukt(aĵ)o, intera

Intermolecular, intermolekula

Interstitial, interspaca

Intramolecular, sammolekula, intramolekula

Invariant, konstanta, fiksita, nevarianta, senvarianta

Invert, (*turn upside down*) renversi; (*sugar*) inverti

— **Sugar**, invertita sukero

Invertase, invertazo

Iodate, (MIO_3) jodato

Iodic Acid, (HIO_3) jodata acido

Iodide, (MI) jodido

Iodinate, jodizi, substitui per jodo

Iodine, (I) jodo

— **Number or Value**, joda indico

Iodise, jod(id)izi, aldoni jodon aŭ jodidon

Iodo-, jod- (**IODOBENZENE** = jodbenzeno or fenila jodido. *In some countries jodobenzene would be understood to be $\text{C}_6\text{H}_5\text{IO}_2$*)

Iodoform, (CHI_3) jodoformo

Iodometric, jodmezura, joda, jodometria

Iodosobenzene, ($\text{C}_6\text{H}_5\text{IO}$) jodozobenzeno

Iodoxybenzene, ($\text{C}_6\text{H}_5\text{IO}_2$) jodoksibenzeno (*see above, under Iodo-*)

Ion, jono

Ionise, jonigi, jonigi

Ionium, (^{230}Th) torio-230

Ionone, jonono

Iridescent, iriza

Iridium, (Ir) iridio

Irish Moss, irlanda fuko

Iron, fero

— **Pyrites**, ferspirito

Irone, irono

Irradiate, eksponi al radiado, priradii

Irreversible, neinvertigebla

Isatin, izatino

Isinglass, iktiokolo

Iso-, izo-

Isoelectric Point, izoelektra punkto

Isolate, (*an element*) liberigi, prepari, izoli

Isomer, izomero

Isomeric, izomera

Isomerisation, izomeriĝo

Isomerise, izomeriĝi, -igi

Isomerism, izomereco

Isomorphous, izomorfa

Isoprene, izopreno

Isotherm, izotermo

Isotonic, izotona, kun la sama osmoza premo

Isotope, izotopo

Isotropic, izotropia

-Ite, (*salt of -ous acid*) -ito; (*mineral*) -ito

-Ium, (*ending for metals*) -io (-iumo is used when, and only when, the word with -io has another meaning with which confusion might occur, e.g., radiumo and kuriumo. The non-metal He is usually called heliumo. The Esperanto names of Cr, Se and Te (and occasionally Nd and Pr) are written without -i- (kromo, etc.) The -io or -iumo is replaced by the appropriate ending in forming chemical derivatives with the suffixes -oz-, -ik-, -il-, -at-, -it-; e.g., taloza, cerika, aluminato)

Ivory, eburo

— **Black**, osta karbo

J

Jacket, ĉirkaŭigi, ĉirkaŭa tubo, ĉirkaŭvolvaĵo

Jade, jado

Jam, (*fruit*) konfitaĵo, konfiti; (*stick*) fiksigi

Jar, poto

Jasper, jaspo

Jelly, (*in general*) gelato; (*based on gelatin*) gelatenajo; (*pipless jam*) jeleo

Jet, (*jewel-stone*) gagato; (*of flame*) sagoflamo; (*of liquid*) ŝpruco; (*of spraying apparatus*) ŝprucbeka

Jewel, juvelo
Joule, ĵulo

K

Kainit(e), kainito

Kaolin, kaolino

Kathode, etc. (*See Cathode*, etc.)

Keratin, keratino

Kernel, (*of nut, atom, etc.*) kerno

Kerosene, -ine, lamppetrolo, lampoleo. (*The terms kerozeno and particularly keroseno are best avoided. See under Petroleum*)

Keto-, keto-

Ketone, ketono

Ketose, ketozo

Kieselguhr, diatoma tero
Killed Spirit, zinkklorida solvaĵo
— **Steel**, senoksigenigita ŝtalo

Kiln, forno

Kilo-, kilo-

Kinetic, kinetika (*preferable to kineta, also used*)

Kinetics, kinetiko

Kipp's Apparatus, Kipp-aparato
(por produkti gason, kiel H_2S)

Krypton, (Kr) kriptono

L

Label, (*in general*) etikedo, etikedi
(*Etiketo is better reserved for its official meaning, ETIQUETTE*); (*by means of isotopic element*) izotope marki, (radioaktive) marki

Labile, labila, moviĝema

Laboratory, laboratorio

Lac, ŝelako

Lachrimatory, larmiga

Lacquer, lako, laki

Lactam, laktamo

Lactone, laktono

Lactic Acid, laktata acido (Lakt-acido and lakta acido are better avoided as ambiguous)

Lactose, laktozo

Læv- (*See Lev-*)

Lake, (*pigment*) lejko, organika pigmento sur substrato, lejkigi

Lampblack, lampnigro

Lanolin, lanolino

Lanthanide, -on, malofta termetalo

Lanthanum, (La) lantano

Lapis Lazuli, natura ultramaro
(Lapiso = LUNAR CAUSTIC, $AgNO_3$)

Latent Heat, latentia varmo

Latex, latekso

Lather, ŝaŭmo, ŝaŭm(ig)i

Latices, lateksoj (neregula pluralo de LATEX, ne konfuzenda kun LATTICES, pluralo de LATTICE)

Lattice, (*of crystal*) krado

Laudanum, laŭdano

Laughing Gas, (N_2O) dinitrogena (mono)oksido, ridgaso

Lauric Acid, laŭra acido

Lava, lafo

Law, (*scientific and legal senses*) leĝo

Layer, tavolo

Leach, ekstrakti

Lead, (*conduct gas, etc.*) konduki, kondukilo; (*electrical*) konduktilo, drato; (Pb) plumbo

— **Chamber Process**, plumbo-ĉambra procedo (por fari H_2SO_4)

Leaflet, folieto, foliforma kristalo

Leak, liki, tralikiĝi, liko (Vazo likas. Akvo tralikiĝas. Ŝtopi likon. Aerliĝo ĉe vakua distilado. Liko en konduktilo)

Lecithin, lecitino

Lemon Chrome, citron(kolor)a kromflavo, plumba sulfato-kromato

Lepidocrocite, lepidokrocito

Lepidolite, lepidolito

Leuco-, leŭko-

Levigation, levigacio

Levo-, levo-

Levorotatory, levorotacia, maldekstrenrotacia

Levulinic Acid, levula acido

Levulose, levulozo

Lid, kovrilo

Ligand, kunordiĝa grupo (ekz. NH_3 en amoniakokobalta kombinaĵo)

Lightfast, lumrezista

Light-Sensitive, (fotografe) impresiĝema; ne lumrezista

Lignin, lignino

Lignite, lignito

Ligroin, benzino

Lime, [CaO or Ca(OH)_2] kalko (see **Quicklime**, **Slaked Lime**)

Limestone, (mineral CaCO_3) kretŝtono

Lime Water, kalkakvo, kalksolvaĵo

Limonene, limoneno

Limonite, limonito

Liniment, linimento

Link(age), ligilo (See **Bond**)

Linoleate, (linseed oil soap or ester) linoleato; (octadecadienoate) linolato

Linol(e)ic Acid, linola acido

Linolenic Acid, linolena acido

Linoleum, linoleumo

Linseed, linsemoj

Linseed Oil, linoleo

— **(Fatty) Acid(s)**, linolea acidaro

Lip, (of beakers, etc.) verŝbeka

Lipase, lipazo

Liquefy, likvigi, -iĝi

Liquid, likvo, likva (Likvid- is used only in financial and analogous senses)

Liquidus, likva kurbo (limo de tute likva regiono en fazdiagramo)

Litharge, litargiro

Lithia, (general term for Li_2O , LiOH and Li_2CO_3) litino

Lithium, (Li) litio

Lithopone, ($\text{ZnS} + \text{BaSO}_4$) litopono

Litmus, lakmuso

— **Paper**, lakmuspapero

Litre, litro

Liver of Sulphur, sulfurhepataĵo

Lixivate, ekstrakti

Lubricate, lubriki

Lubricating Oil, lubrikoleo, ŝmiroleo

Luminesce, lumineski

Luminescence, luminesko

Luminescent, lumineska

Luminophor, lumineskaĵo

Luminous, memluma

Lunar Caustic, lapiso, arĝenta nitrato

Luteo-, luteo-

Lutetium (formerly **Lutecium**), (Lu) lutecio

Lycopodium, likopodia pulvoro

Lyddite, lidito

Lye, lesivo

M

Macerate, maceri

Macro-, grand-, grandskala, makro-

Magenta, fuksino

Magnalium, magnalio, aluminia-magnezia alojo

Magnesia (MgO or MgCO_3) magnezo

Magnesite, magnezito

Magnesium, (Mg) magnezio

Magnet, magneto

Magnetic, magneta

Magnetism, magnetismo

Magnetite, magnetito

Malachite, malakito

— **Green**, malakitverdo

Maleic Acid, malea acido

Malic Acid, malata acido (malacido and mala acido better avoided as ambiguous)

Malleable, marteblebla

Malonic Acid, malona acido
— **Ester Synthesis**, malonestera sintezo

Malt, malto

Maltase, maltazo

Maltose, maltozo

Mandelic Acid, mandela acido

Manganese, (Mn) mangano (manganazo, manganika salo, manganato, permanganato)

Mannitol, manitolo

Mannose, manozo

Manometer, manometro

Manufacture, fabriki, fabrikado

Marble, (*mineral*) marmoro; (*small sphere*) globeto

Margaric Acid, margara acido

Margarine, margarino

Mark, marko, marki

Marking Ink, marka inko

Marsh Gas, marĝaso; (CH_4) metano

Martensite, martensito

Mass (*scientific sense*) maso; (*heap*) amaso

— **Action**, masefiko

— **Defect**, masmanko

— **Spectrum**, masspekto

Massicot, masikoto

Mastic, (*resin*) mastikso; (*putty*) mastiko

Masticate, maĉi (buŝe aŭ maŝine) (Mastiki = TO PUTTY)

Masurium, (Tc) teknecio

Material, (*in general*) materialo; (*cloth*) ŝtofo

Matter, (*in general*) materio; (*pus*) puso; (*subject*) temo, afero; (*be of importance*) gravi

Mature, matura, -igi, -iĝi

Mean, (*average*) meznombro, -a

Measure, mezuri, esti (Mi mezuras la tubon. Ĝi estas unu metron longa. La termometro mezuras per gradoj Fahrenheit)

Measuring Cylinder, mezurglaso

Mechanical, mekanika (*old spelling* meĥanika)

Mechanism, mekanismo (*old spelling* meĥanismo) (*used in both*

concrete and abstract senses)

Medicine, (*science*) medicinio; (*substance*) medikamento, kuracilo

Medium, (*surrounding material*) medio

Meerschaum, merŝaŭmo

Mega-, (10^6) mega-

Melt, fand(iĝ)i, fandaĵo

Melting Point, fandopunkto, fandiĝa punkto, fandiĝa temperaturo

— **Curve**, fandokurbo

Membrane, membrano

Meniscus, menisko

Menthane, mentano

Menthol, mentolo

Mercaptan, merkaptano, tiolo, hidrosulfido

Mercurise, -ize, mercerizi

Mercurial, hidrarga medikamento, hidrargaĵo, hidrarga (merkuralo = MERCURY, *the plant*)

Mercuric, hidrargika

Mercurous, hidrargoza

Mercury, (Hg) hidrargo; (*planet*) Merkuro; (*plant*) merkuralo

Mesh, maŝo

Meso-, mezo-

Mesomerism, mezomereco (La keto- kaj enol-formoj de substanco estas mezomeraj; ili estas mezo-meroĵoj unu de la alia)

Meson, mezono

Meta-, m-, meta- (*better not abbreviated to met-, as this might cause confusion with met- = METH-, which see; e.g., metaaldehido*)

Metabolic, metabola

Metabolism, metabolo

Metal, metalo

Metallurgy, metalurgio

Metameric, metamera

Metastable, duonstabila, metastabila

Meter, mezurilo (-metro *used in compound words, but best not used alone owing to confusion with METRE. When used in compound words the preceding vowel is normally o, e.g., kolorometro*)

Meth-, met- (*See Eth-*) (Metil-

should not be shortened to met- where there is the slightest possibility of confusion with meta-; metilakrilato is perhaps better than metakrilato for METHACRYLATE)

Meths (*See Methylated Spirit*)

Methyl Orange, metiloranĝo, heliantino

— **Red**, metilruĝo

Methylated Spirit, industria alkoholo (etanolo enhavanta metanolon), denaturigita alkoholo

Methylene, (CH₂) metileno

— **Blue**, metilenbluo

Metre, metro

Mica, glimo

Micaceous, glimeca, glimbriila

Micelle, miĉelo (*see note under Cell . . .*)

Micro-, mikro-

Microcosmic Salt, (NaNH₄HPO₄) natria amonia hidrogena fosfato

Micron, mikrono

Microscope, mikroskopo

— **Slide**, (mikroskopa) objekto-plato, klišo

Migration, migrado

Mil, (ml.) mililitro; (0.001 in.) milono de colo, milicolo (proksimume 25 mikronoj)

Mild Steel, mola ŝtalo

Milk, lakto

Milk of Lime, suspensio de kalko, kalklaktaĵo

Milky, (*cloudy*) malklara, lakteca; (*tea, etc.*) enhavanta multe da lakto, lakta (laktoza *is best avoided owing to possible confusion with the sugar*)

Mill, mueli, muelilo, muelejo (La angla vorto estas foje misuzata en la ĝenerala senco fabrikejo, eĉ se mankas mueliloj)

Milli-, mili- (milimetro, mililitro, *etc.*)

Mine, mini, minejo

Mineral, mineralo, -a

— **Acid**, neorganika acido

— **Oil**, petrolo

— **Spirit(s)**, lakbenzino

— **Water**, (*genuine*) minerala akvo;

(*fizzy drink*) eferveska trinkaĵo (limonado, k.s.)

Mineralogy, mineralologio

Minimum, minimumo, -a

Minium, minio

Minute, (*very small*) malgrandega, eta; (*time or angle*) minuto; (*report*) protokolo

Miscible, miksebla (en ĉiuj proporcioj)

Mix, miksi(iĝ)i

Mixed Crystal, mikskristalo

Mixture, miksaĵo

Mobile, malviskoza, fluema; moviĝema

Mobility, (jona) moviĝemo

Modify, modifi

Moellen, ŝafhaŭta graso

Moisten, malsek(et)iĝi

Moisture, akvo (en la formo de surfaca filmo aŭ gutetoj), humid-dato (ecjo)

Molar, molaro

Molasses, melaso

Mold (*See Mould*)

Mole, (*g.-mol.*) grammolekulo

Molecular, molekula

Molecule, molekulo

Molybdenum, (Mo) molibdeno (*perhaps preferable to molibdo owing to analogy with tungsteno*). *Combining form* molibd-, e.g., molibdato

Monazite, monazito

Monel Metal, monelo, monelmetalo

Mono-, (*in names of substances*) mono- (*otherwise usually unu-*)

Monochromatic, monokromata, unukolora, unuondlonga, unufrekvenca

Monoclinic, monoklina

Monolayer, unumolekula tavolo

Monomer, monomero

Monomolecular, unumolekula

Monovalent, unuvalenta

Montan Wax, montanvakso

Mordant, tinkturfiksililo

Morphia, **Morphine**, morfino

Mortar, (*vessel*) pistujo; (*substance*) mortero

Mother Liquor, resta likvo (post kristaliĝo), patrina likvo (*international idiomatic expression*)
 — of Pearl, perlamoto
Motor Spirit, (aŭto)benzino
Mould, (*casting*) muldilo, muldujo, muldi; (*fungus*) ŝimo
Mucilage, (*slimy precipitate*) feĉo; (*gum*) gumo
Mucus, muko
Muffle, muflo
 — (*Furnace*), muflo forno
Mull, porfirizi
Muller, porfirizilo

Muriate, klorido
Muriatic Acid, (HCl) klorida acido, kloridacido
Mustard, (*plant*) sinapo; (*condiment*) mustardo
 — **Gas**, $[(CH_2ClCH_2)_2S]$ mustarda gaso, iperito
 — **Oil**, (MNCS) izotiocianato; $(CH_2:CH.CH_2.N:C:S)$ alila izotiocianato
 — **Seed Oil**, sinapsema oleo
Mutarotation, mutarotacio
Myristic Acid, mirista acido

N

Naphtha, (*from petroleum*) petrolo; peza benzino. (*See also Petroleum*); (*from coal tar*) gudra "nafto," "solvanta nafto"
Naphthacene, naftaceno
Naphthalene, naftaleno (*more systematic than naftalino*)
Naphthene, nafteno
Naphthenic Acid, naftena acido
Naphthol, naftolo
 — **Yellow**, naftolflavo
Naphthyl, naftilo
Narcotic, narkota; narkotaĵo, narkotiko
Nascent, liberigata
Natural, natura
Naval Stores, terebintaj produktoj, terebintaĵoj (terebintoleo, kolo-fono, k.t.p.)
Neat's Foot Oil, bov piedo oleo
Needles, nadloformaj kristaloj, kristalnadloj
Negative, (*all senses*) negativa, -o
Neodymium, (Nd) neodimio (*preferable to the less systematic from neodimo commonly used*)
Neon, (Ne) neono
Neoprene, neopreno (*or unchanged*, Neoprene, *as a trade name*)
Neptunium, (Np) neptunio
Net(t) Weight, sentara pezo, neta pezo

Neutral, (pH about 7) neŭtrala (*preferable to neŭtra, which means NEUTER in a grammatical or biological sense*)
Neutralise, neŭtraligi
Neutrino, neŭtrino
Neutron, neŭtrono
Nichrome, nikromo (nikelkroma alojo)
Nickel, (Ni) nikelo
Nickelic Chloride, (NiCl₃) nikelika klorido
Nickelous Chloride, (NiCl₂) nikeloza klorido
Nicol (Prism), Nicol-prismo, nikolo
Nicotine, nikotino
Nicotinic Acid, piridin-3-karboksilacido, niacino
Nigrosine, nigrozino, anilinnigro
Niobium, (Nb) niobio (*formerly sometimes called kolombio. Note that Niobo=NIOBE but the regularly formed combining form niob- should be used in derivatives, e.g., niobato=NIOBATE*)
Niton (*See Emanation and Radon*)
Nitrate, (MNO₃) nitrato; (*introduce NO₂ group*) nitroizi, nitroigi; (*convert to nitrate ester*) nitratigi
Nitre, (KNO₃) salpetro
Nitric Acid, (HNO₃) nitrata acido, nitratacido

Nitric Oxide, (NO) nitrogena mono-oksido

Nitride, nitrido

Nitrile, (RCN) nitrilo, (organika) cianido (acetonitrilo = metila cianido)

Nitrite, (MNO₂) nitrito

Nitro-, (-NO₂) nitro-

Nitrocellulose, (*popularly*) nitro-celulozo, (*scientifically*) celuloza nitrato

Nitro-Chalk, amonia nitrato + kalcia karbonato

Nitrogen, (N) nitrogeno, azoto (*combining forms nitr- and az- respectively; both are needed, since, e.g., nitrobenzeno and azobenzeno are not the same. It is best to follow international custom in regard to the use of the two roots. The modern tendency in Esperanto is to use nitrogeno for the element, although azoto is the official form*)

Nitrogen Dioxide, (NO₂) nitrogena dioksido

— **Pentoxide**, (N₂O₅) nitrata anhidrido, dinitrogena penta-oksido

— **Peroxide**, (NO₂) nitrogena dioksido

— **Tetroxide**, (N₂O₄) dinitrogena tetraoksido

— **Trioxide**, (N₂O₃) nitrata anhidrido, nitrogena seskvi-oksido

Nitrogenous, nitrogena, azota

Nitroglycerin, (*popularly*) nitro-glicerino; (*scientifically*) glicerila nitrato

Nitro-Lime, kalcia cianamido

Nitroprusside, [M₂Fe(CN)₅NO] nitroprusido

Nitroso-, (-NO) nitrozo-

Nitrosyl, (-NO) nitrozilo

Nitrous Acid, (HNO₂) nitrata acido — **Oxide**, (N₂O) dinitrogena (mono)oksido, ridgaso

Nitryl, (-NO₂) nitrilo

Noble, (*gas, metal*) inerta (*perhaps preferable to nobla, although this figurative use of the word is international*)

Nomenclature, nomenklaturado, nomado

Non-, (*not*) ne- (nepolara, neelektrolito); (*free from*) sen- (senalkohola trinkajo, senfera alojo)

Non(a)-, (*containing 9 carbon atoms*) non(a)- (nonano, nonilo, nonadieno, etc.)

Non-Metal, nemetalo (*better than metaloido, which should mean a substance resembling a metal and is better avoided owing to ambiguity*)

Normal, (*not abnormal*) normala; (*standard*) norma (normaj temperaturo kaj premo = 0°C. kaj 760 mm.); (1 gram-equivalent per litre) normala (*See Standard*); (*perpendicular*) perpendiklo, -a; (*organic compound*) normala, n-, senbranĉa

Novocaine, novokaino

Nuclear Reactor (*See Pile*)

Nucleic Acid, nukleata acido

Nucleus, nukleo

Null Method, nulmetodo

Number, (*in general*) nombro; (*ordinal, number of page or journal, atomic number, etc.*) numero; (*iodine number, etc.*) indico

Nylon, nilono

O

Ochre, okro

Oct(a)-, (*containing 8 carbon atoms*) okt(a)- (oktano, oktana indico, oktadieno)

Octa-, (8) okta- (oktahidrato, oktaedra)

Octadec-, oktadek- (oktadekano, oktadekilo)

Octet, oko

Odo(u)r,odoro

Odo(u)rless, senodora

Odorous, odora
Estrone, estrono (*similarly with other (E) words*)
Oil, oleo (*see under names of oils*), oleumi
 — **Bath**, olea bano
 — **Cake**, olea rekremento, olekukaĵo
 — **Press**, olepremiilo
Oilskin, oleimpregnita ŝtofo
Oily, olea
Ointment, unĝvento
-Ol, (-OH compound) -ol-
Olefiant Gas, etileno
Olefin, alkeno, olefino
Oleic Acid, oleata acido (oleacido and olea acido are better avoided as ambiguous)
Olein, oleino
Oleum, fumanta sulfatacido (*clearer than oleumo, which could mean OILING*)
Oligoclase, oligoklazo
-One, (*ending for ketones*) -ono
Onyx, onikso
Opal, opalo
Opalescent, opaleska
Opaque, opaka, maldiafana
Opiate, dormigaĵo
Opium, opio
Optical, optika
Optically Active, optike aktiva
Orbit, orbito
Orcinol, orcinolo
Order, (*of arrangement*) ordo; (*of a reaction*) potenco; (*for purchasing*) mendo, mendi; (*instruction*) ordono, ordoni
Ore, erco
Organic, organika
Organo-, organika (organika metal-kombinaĵo = ORGANOMETALLIC COMPOUND)
Orientation, pozicio de substituantoj
Ormolu, kuprozinka alojo
Orpiment, (As_2S_3) aŭripigmento (*see note under Aurous*), arsenoza sulfido
Ortho-, orto-, o-

Orthorhombic, ortoromba
Osazone, ozazono
-Ose, (*carbohydrate*) -ozo
Osmate, (M_2OsO_4) osmato
Osmic Acid, (OsO_4) osmia tetraoksido
Osmium, (Os) osmio (*combining form osm-*)
Osmosis, osmozo
Osmotic Pressure, osmoza premo
-Ous, (*salt*) -oza (feroza klorido, FeCl_2); (*acid or anhydride*) -ita (nitrita acido, HNO_2 ; nitrita anhidrido, N_2O_3)
Outgas, pumpi (solvitan) gason el, sengasigi
Oven, varmiga ŝranko, sekiga ŝranko, forno (*if very hot*)
Oxa-, oksa-
Oxalic Acid, okzala acido (*Note, okz- for derivatives of oxalic acid, obtained originally from the oxalis, okzalo; oks- for derivatives of oxygen, oksigeno*)
Oxidase, oksidazo
Oxidation, oksidigo, oksidiĝo, oksidizo
Oxide, oksido
Oxidise, oksidigi, -iĝi, -izi (=COAT WITH OXIDE)
Oxime, oksimo
Oxo-, keto-
Oxyacetylene, oksigenacetilena, oksacetilena
Oxyacid, (*acid containing O*) oksacido; (*hydroxy-acid*) hidroksi-acido
Oxygen, (O) oksigeno (*combining form oks-*)
Oxyhydrogen, oksigenhidrogena, okshidrogena
Ozokerite, ozokerito
Ozone, ozono
Ozonide, ozonido
Ozonize, ozonizi (*If necessary, a distinction may be made between ozonigi=TO CONVERT TO OZONE, ozonidigi=TO CONVERT TO OZONIDE, etc.*)
Ozonizer, ozonigilo

P

Packing, (to prevent leaks) ŝtop-garnaĵo; (of particles, atoms, etc.) (inter)pakiĝo; (of goods) pakado, pakiloj

Paint, farbo, farbi, pentri (farbi domon=APPLY PAINT TO A HOUSE, pentri domon=PAINT A PICTURE OF A HOUSE)

Palladium, (Pd) paladio (combining form palad-)

Palmitic Acid, palmita acido

Pan, (tre plata) pelvo (aŭ baseno); (of balance) (pes)pleto

Papaverine, papaverino

Paper, papero; komunikaĵo, kontribuaĵo

— **Pulp**, paperpulp

Para-, para-, *p*-

Parachor, parakoro

Parac(o)umarone, polikumarono

Paraffin, (hydrocarbon C_nH_{2n+2}) alkano

— **Oil**, (brite **Paraffin**) lamp-petrolo, lampoleo (See **Kerosene and Petroleum**)

— **Wax**, (usone **Paraffin**) parafino

Paraldehyde, paraldehido, para-aldehido

Paramagnetic, paramagneta

Parent, (compound, etc) origina, pra- (prakombinaĵo, prahidrokarbido)

Part, parto (partoj laŭ pezo, pez-partoj)

Particle, (electron, etc.) korpusklo; (of powder, etc.) ero, grajno

Partition, (dividing wall) vando; (of substance between two phases) distribuo

— **Coefficient**, distribua koeficiento

Passivate, pasivigi

Passive (of a metal) pasiva, surface inerta

Paste, pasto, cremaĵo (dentkremaĵo, etc.)

Pastel, paŝtelo

Pasteurize, -ise, pasteŭrizi

Pastille, pastelo

Patina, patino

Pearl, (natura) perlo

— **Essence**, perla pigmento (plej ofte kruda guanino)

Pearlite, perlito

Peat, torfo

Pebble Mill, (ŝton)kugla muelilo

Pelargonic Acid, pelargona acido, nonanoa acido

Pelargonin, pelargonino

Pellet, buleto

Penicillin, penicilino

Pent(a)-, (5 atoms or groups) penta- (pentaoksido, pentahidrato, pentationato); (5 carbon atoms) pent(a)- (pentano, pentadieno)

Pentavalent, kvinvalenta

Pentosan, pentozano

Pentose, pentozo

Pentyl, amilo

Pepsin, pepsino

Peptide, peptido

Peptise, peptizi

Per-, per- (permanganato, perklorata acido, peroksido) (*The older form hiper- has passed out of use in Esperanto. Peroxy compounds are better designated peroksi-, e.g., peroksisulfato, peroksibenzoa acido. An alternative form favoured by the International Union of Pure and Applied Chemistry is perokso-. The old names for -ic salts are represented by -ika; thus PERCHLORIDE OF IRON=ferric chloride, ferika klorido*)

Per Cent, pro cento, procente (6% =ses pro cento or ses procente, not ses procentoj)

Percentage, procento

Percolate, traflu(ig)i; (in percolator) perkolat(ig)i

Percolator, perkolatilo

Perfume, parfumo, parfumi

Perhydrol, 30% (=tridek-procenta) hidrogena peroksido, perhidrolo

- Peri-**, peri-
Period, periodo
Periodate, perjodato
Periodic, (*acid*) perjodata; (*system, etc.*) perioda
Permanent Hardness, (*of water*) persista malmoleco
Permeability, permeableco, pene-trebleco
Permutit, permutito
Persulphate, (*general term*) peroksisulfato (*See Per-*); (M_2SO_5) peroksimonosulfato; ($M_2S_2O_8$) peroksidisulfato
Pestle, pistilo
Petri Dish, Petri-kapsolo, platfunda kapsolo
Petrol, (aŭto)benzino
Petroleum, (*crude oil*) kruda petrolo. (*The word nafto is sometimes used, but is liable to be misunderstood owing to its use in different senses in different languages. Refined petroleum products are best termed . . . petrolo or . . . oleo if of high b.p., . . . benzino if of b.p. lower than about 200°C. See under the names of the individual products for examples*)
Petroleum Ether, malpeza benzino
 — **Jelly**, mola parafino
Pharmaceutical, farmacia, -aĵo
Pharmacist, farmaciisto, apotekisto (*See Pharmacy*)
Pharmacology, farmakologio
Pharmacopœia, farmakopeo
Pharmacy, (*science*) farmacio; (*shop*) apoteko
Phase, fazo
 — **Rule**, fazregulo
Phen-, fen- (**PHENOL** fenolo, **PHENYL** fenilo)
Phenacetin, fenacetino
Phenanthrene, fenantreno
Phenolphthalein, fenolf taleino
Phenomenon, fenomeno
Phlogistic, flogistona
Phlogiston, flogistono
Phloroglucinol, floriglucinolo
Phosgene, karbonila klorido
Phosphate, fosfato, fosfatizi
Phosphatide, fosfatido
Phosphatise, -ize, fosfatizi
Phosphide, fosfido
Phosphine, fosfino
Phosphite, fosfito
Phospho-, fosfo-
Phosphonium, fosfonio
Phosphor, lumineskaĵo, fosforeskaĵo (*N.B. fosforo = PHOSPHORUS*)
 — **Bronze**, fosforbronzono
Phosphoresce, fosforeski
Phosphorescence, fosforesko
Phosphorescent, fosforeska
Phosphoric Acid, fosfata acido, fosfatacido
Phosphorous Acid, fosfita acido, fosfitacido
Phosphorus, (P) fosforo (*combining form, fosf-*)
Photo-, foto-, lum(o)- (fotokemia or lum(o)kemia)
Photograph, fotografi, fotografaĵo, foto
Photon, fotono
Phthal, ftal- [ftala acido, ftalcianino, ftaleino]
Phys-, fiz- (fiziko, fiziologio)
Phyto-, fito-
Picoline, pikolino
Picrate, pikrato
Picric Acid, pikra acido, 2,4,6-trinitrofenolo
Pig Iron, gisfero
Pigment, (*powder for colouring or opacifying*) pigmento, pigmenti; (*natural colouring matter of plant or animal, biochrome*) (natura) koloraĵo
Pile, (*heap*) amaso, -igi, -iĝi; (*atomic*) atoma pilo, (atom)nuklea reakciilo
Pill, pilolo
Pilot Plant, provaparato (kutime inter laboratoria kaj industria grandeco)
Pimaric Acid, pimara acido
Pimelic Acid, pimela acido
Pinacone, pinakono
Pinch, pinĉi; (*small quantity*) pinĉaĵo
Pinchbeck, tombako

Pinch-Cock, pinĉkrano
Pinene, pineno
Pipeclay, pipargilo
 — **Triangle**, piptuba triangulo
Piperidine, piperidino
Pipette, pipeto, pipeti
Pitch, peĉo
Pitchblende, urania peĉerco, β -uraninito
Plane, ebeno, ebena
Plankton, planktono
Plant, (*apparatus*) (grandskala, fabrika) aparato; (*vegetable*) planto, -a, vegetaĵo, vegeta
Plasm, plasmio
Plaster, (*med.*) plastro; (*for walls, etc.*) stuko
 — **of Paris**, ($2\text{CaSO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$) (powder) (stuka) gipso, kalcia sulfato duonhidrata; ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) (*set plaster*) (gipsa) stuko, kalcia sulfato dihidrata
Plastic, (*substance such as Bakelite*) plasto; (*made of plastic*) plasta; (*state of matter*) plastika
Plasticity, plastikeco
Plasticizer, moligaĵo
Plate, (*crystal*) plateto; (*photographic*) (fotografia) plato, plako; (*thick sheet*) plato; (*with silver, etc.*) tegi (per arĝento k.t.p.), metalizi (arĝentizi, etc., according to the metal); (*for food, drying crystals, etc.*) telero
Platinise, platenizi
Platinised Asbestos, platenizita asbesto, platenasbesto
Platinum, (Pt) plateno
Plot, (*on a graph*) grafiki
Plumbago, grafito
Plutonium, (Pu) plutonio
Pneumatic Trough, gaskolekta trogo, pneŭmatika trogo
Poise, poĵo
Poison, (*substance*) veneno; (*make poisonous*) venenigi (venenigi trinkaĵon); (*kill or injure by poison*) veneni (veneni personon, katalizilon)
Poisonous, venena

Polar, polara
Polarimeter, polarimetro
Polarise, -ize, (*light*) polarizi, polarigi; (*of an electrode or electric cell*) ĉesi funkcii (ĉesigi ĝian funkciadon) pro la akumuliĝo de gaso ĉirkaŭ la elektrodo, polarizi
Polarograph, polarografo
Pole, (*magnetic, etc.*) poluso; (*post*) stango, fosto
Policeman, kaŭĉuka pinto (por vitra stango)
Polish, poluri, polur(aĵ)o, ciro
Polonium, (Po) polonio
Poly-, poli-
Polybasic, plurbaza, polibaza
Polyhydric, polihidroksila, poliola
Polymer, polimero
Polymerise, -ize, polimerigi, -igi
Polymorphic, polimorfa
Polythene, poli(e)teno
Porcelain, porcelano
Porous, pora, poroza
Porphyrin, porfirino
Porphyry, porfiro
Position, (*ortho-, meta-, etc.*) pozicio
Positive, pozitiva, pozitivo
Positron, pozit(r)ono (*see* *Scienza* *Revuo*, 1949, 1, No. 3, 98)
Potash, potaso (*It is recommended to use potaso or kalia karbonato for K_2CO_3 , kaŭstika potaso or kalia hidroksido for KOH. Terms such as SULPHATE OF POTASH should be rendered kalia sulfato, etc.*)
Potassium, (K) kalio
Potential, (*electrical*) potencialo; (*general and mechanical*) eventuala
 — **Difference**, potenciala diferenco
 — **Energy**, pozicia energio, eventuala energio (potenciala *better avoided in this sense*)
Potentiometer, potenci(al)ometro
Pour, verŝi
Powder, (*general*) pulvoro, pulvorigi; (*dust with*) pudri; (*cosmetic*) pudro; (*gunpowder*) pulvo
Power, (*math. and mech.*) potenco
Praseo-, prazeo-

Praseodymium, (Pr) prazeodimio
(*preferable to the less systematic form prazeodimo commonly used*)

Pre-, antaŭ- (antaŭtrakti, antaŭvarmigi, etc.)

Precipitate, precipit(iĝ)i; precipitaĵo, precipitato

Precipitation, precipit(iĝ)o

Precision, precizeco, ripetebleco (de mezuro, analizo, k.t.p.)

Preparation, (*substance*) preparaĵo; (*process*) preparado

Prepare, prepari

Prescribe, preskribi

Prescription, preskribo, recepto

Preservative, konservilo, prezervilo

Preserve, konservi (kontraŭ putriĝo k.t.p.), prezervi

Press, premi, premilo; (*oil, etc.*) elpremi, elpremiĝo; (*printing*) presilo, presejo; gazetaro

Pressure, premo

— **Tubing**, premrezista tubo (el dika kaŭĉuko)

Primary, (*alcohol, etc.*) primara

Primrose Chrome, primol(kolor)a kromflavo

Print, (*books, etc.*) presi; (*photographs*) printi, printo

Printing Ink, presa inko, presinko

Prism, prismo

Prismatic, prisma

Probable, (*likely to happen*) probable; (*probably true*) verŝajna, kredebla

Probability, (*statistical*) probableco

Procedure, procedo

Process, trakti, procezi, procedo, procezo

Produce, produkti, produkt(aĵ)o

Producer Gas, produktita gaso

Product, (*chem.*) produkto; (*math.*) produkto

Production, produktado, kvanto produktita (aŭ produktata)

Projection, projekcio

Prolamine, prolamino

Promethium, (Pm) prometio (*formerly called ilinio*)

-Proof, -rezista (acidrezista, akvo-rezista)

Prop(a)-, (3 carbon atoms) prop(a)-
[propano, propila kaj izopropila alkoholoj (propanolo-1 kaj -2), etc.]

Propargyl Alcohol ($\text{CH}_3\text{C}\cdot\text{CH}_2\text{OH}$)
(1,3-)propinolo

Propargylic Acid, **Propiolic Acid**,
($\text{CH}_3\text{C}\cdot\text{COOH}$) propinoacido

Propellant (aŭ -ent) **Explosive**,
malrapida eksplodaĵo (uzata por peli obuson, raketon, k.t.p., ne por frakasi)

Property, (*of substance*) eco, trajto

Propionic Acid, ($\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH}$)
propanoacido, propionacido

Proportion, proporcio

Proportional, proporcia

Protect, protekti, ŝirmi

Protective Colloid, protekta koloido, ŝirmkoloido

Protein, proteino

Prot(o)-, (*in names of chemicals*) -oza
(IRON PROTOCHLORIDE = feroza klorido)

Prot(o)actinium, (Pa) protaktinio

Proton, protono

Protoplasm, protoplasmo

Provitamin, provitamins

Prussian Blue, fercianida bluo

Prussiate, (*white*) cianido; (*yellow*) ferocianido; (*red*) fericianido

Prussic Acid, (HCN) cianida acido, cianidacido (*not* cianacido, *which would be understood in many countries as* CYANIC ACID, HCNO)

Pseudo-, pseŭdo-

Ptomaine, ptomaino

Puddle, (*iron*) pudli

Pulp, pulpo, pulpigi

Pulverise, pulverigi

Pumice, pumiko

Pump, pumpi, pumpilo

Pungent, incita

Pure, pura

Purify, purigi

Purine, purino

Purity, pureco

Purpureo-, purpureo-

Putrefy, putri

Putrescine, putrescino

Putrid, putra
Putty, mastiko, mastiki
Pycnometer, **Pyknometer**, pikno-
 metro
Pyramid, piramido, piramida kris-
 talo
Pyran, pirano
Pyridine, piridino
Pyrite(s), pirito
Pyro-, piro-
Pyrogallic Acid, **Pyrogallol**, piro-
 galolo (*or perhaps preferably* piro-

gajlolo; *See Gallic Acid*), 1,2,3-
 trihidroksibenzeno
Pyroligneous Acid, ligna acetacido
Pyrolusite, piroluzito
Pyrolyse, detru(iĝ)i per varmego,
 pirolizi
Pyrophoric, (spontanee) ekbrulema
Pyro-, pirol-, azolo- (*N.B.* piro- =
 PYRO-)
Pyrrrole, (C_4H_5N) pirol, (mono-)
 azolo

Q

Quadrivalent, kvarvalenta
Qualitative, (*analysis, etc.*) kvalita
Quantitative, kvanta; centprocenta
Quantum, kvantumo
Quartz, kvarco
Quaternary, (*e.g., ammonium group*)
 kvaternara; (*mixture*) kvarkompo-
 nenta, kvaropa
Quench, trempi (por ekmalvarmigi),
 detrempi (ŝtalon), estingi (lumin-
 eskon), ĉesigi (reakcion, soifon,

lumineskon)
Quercitin, kvercitino
Quicklime, anhidra kalko, kalcia
 oksido
Quicksilver, (Hg) hidrargo
Quin-, (*in organic compounds, not*
meaning 5) kin- (kinino, kinolino,
 kinono, kinonoida, kinhidrona,
etc.)
Quinquevalent, kvinvalenta

R

Racemic, racema
 — **Acid**, racema tartra acido
Racemisation, racemiĝo, racemigo
Rack, star(ig)ilo, portilo
Radiation, radiado, radiaĵo
Radical, **Radicle**, radikalo
Radio-, radio-, radioaktiva
Radioactive, radioaktiva
Radium, (Ra) radiumo
Radon, (Rn) radono (*old name*
 nitono). (*See also Emanation*)
Raffinate, rafinato, rafinitaĵo
Rancid, ranca
Rare, (*not often found in quantity*)
 malofta, malabunda; (*precious on*
account of rarity) rara
 — **Earth**, malofta ter(aĵ)o
 — — (**Metal**), malofta termetalo
 — **Gases**, inertaj gasoj (He, Ne,
 A, k.t.p.)
Ratio, kvociento, rilat(um)o

Raw, (*unrefined*) kruda; (*uncooked*)
 nekuirita
 — **Material**, pramaterialo
Ray, radio
Rayon, rajono
Re-, re- (rekombiniĝi, redistili, *etc.*)
React, (*chem.*) reakci(iĝ)i
Reactant, reakciano
Reaction, reakcio
Reactive, reakciema, aktiva
Reagent, kemiaĵo; reakciano
 — **Bottle**, botelo (por kemiaĵoj)
Realgar, realgaro
Rearrangement, rearanĝo
Receiver, ricevilo
Receptacle, ujo, vazo
Recipe, recepto
Record, registri, -o, noti, not(ar)o,
 raporto, protokolo (rekordo = UN-
 EXCELLED PERFORMANCE)

Recover, (*solvent, etc.*) regajni, rehavigi

Rectify, (*a substance*) redistili (*preferable to rektifi in this sense, although the latter is Zamenhofan*); (*electric current*) rektifi; (*an error*) korekti; (*an instrument*) (al)ĝustigi

Red Brass, tombako

— **Hot**, ruĝe varma

— **Iron Ore**, (ruĝa) hematito

— **(Iron) Oxide**, (Fe_2O_3) (ruĝa) ferika oksido, feroksida ruĝo

— **Lead**, minio

— **Phosphorus**, ruĝa fosforo

— **Prussiate**, fericianido

Redox, redoksa, redukta-oksidiga

Reduce, (*as opposed to OXIDISE*) redukt(i)gi; (*quantity, etc.*) malpliigi; (*to powder*) pulvorigi; (*with diluent*) dilui

Reducing Agent, reduktilo, reduk-tanto

Reduction, redukto (*etc., according to the sense—see above*)

Reductor, reduktilo

Refine, rafini

Reflect, (*light, etc.*) reflekti

Reflux, reflue distili, reflua distilado (*UNDER REFLUX=reflue, reflue distilante aŭ distilate*)

— **Condenser**, refluiga kondensilo

Refract, refrakti

Refraction, refrakto

Refractive Index, refrakta indico

Refractory, (preskaŭ) nefandebla, varmrezista (substanco)

Refrigerator, malvarmujo (*perhaps preferable to fridujo and frigorifilo, also used*)

Regular, (laŭ)regula

Regulate, reguli

Regulator, regulilo

Reinforce, plifortigi (betonon per fero, kaŭĉukon per karbona nigro)

Repel, repeli, forpeli, mallogi

Repellant (aŭ -ent), repelilo, forpelilo

Report, (*account*) raporto, raporti; (*explosion*) eksplodo, eksploda

bruo, krak(eg)o

Repress, subpremi, malhelpi, malpliigi

Reprint, represi, represaĵo, aparta presaĵo

Reproducible, ripetebla

Research, scienca esplorado, reserĉo (reserĉi pri iu temo, reserĉisto, reserĉa stacio=reserĉejo)

Residual, restanta

Residue, restaĵo, rekremento

Residues, (*to be recovered*) regajnotaĵo (e.g., arĝenta regajnotaĵo)

Resin, rezino

Resist, rezisti

Resistance, (*general*) rezisto; (*elect., in ohms*) rezistanco, elektra rezisto; (*elect. apparatus, resistor*) rezistilo

-Resistant, -rezista (akvorezista, acidrezista, etc.)

Resistivity, rezistivo

Resole, (*resin*) rezolo

Resolve, apartigi (la optikajn izomerojn de)

Resonance, vibrado (inter du strukturoj), resonado

Resonate, vibri, resonadi

Resorcinol, resorcinolo, metadihidroksibenzeno

Respirator, respiratoro; gasmasko

Retort, retorto

— **Stand**, stativo

Reversible, inversigebla

Revolve, rotaci(i)gi

Rheological, flua, reologia

Rheology, reologio

Rhenium, (Re) renio

Rhodamine, rodamino

Rhodium, (Rh) rodio

Rhodopsin, rodopsino, vida purpuro

Rhombic, (*crystal class*) ortoromba (*See Comptes Rendus de la 17 Conférence de l'U.I.C.P.A., 1953, p. 111, 134*)

Rhombohedral, trigonala (*See ibid.*)

Ribose, ribozo

Ricinoleate, ricinolato (ricinoleato = CASTOR OIL SOAP OR ESTER)

Ricinoleic Acid, ricinola acido

Rider, (sur)vekta pezilo

Ring, ringo, ringa, cikla
Rinman's Green, Rinman-verdo
Ripen, (*all senses*) maturiĝi, -igi
Roast, kalcini, rosti
Rochelle Salt, kalia natria tartrato, kalinatria tartrato
Rock, roko
 — **Crystal**, kvarco
 — **Salt**, roksalo
Rod, stango
Roll(er), rulilo
Roll Sulphur, stanga sulfuro
Rosaniline, rozanilino
Rose's Metal, Rose-aloyo
Rosin, kolofono

Rotation, (*optical and mech.*) rotacio
Rouge, (*cosmetic*) ruĝumo; (*abrasive*) (eroda) ferika oksido
Round-Bottomed Flask, rond-funda flakono
Rubber, kaŭĉuko
Rubidium, (Rb) rubidio
Ruby, rubeno (*N.B.* rubio = **MADDER**)
Rule, (*law*) regulo (*e.g.*, la fazregulo)
Run, (*titration, etc.*) fari; (*of dyes*) difuziĝi, elflui, disflui (dum lavado); (*flow*) flui(ig)i
Rust, rusto, -iĝi, -igi
Ruthenium, (Ru) rutenio
Rutile, rutilo

S

Saccharify, sukerigi
Saccharide, sukero, sakarido
Saccharin, sakarino
Saccharimeter, sukerometro, polarimetro
Safety, sekureco
 — **Valve**, sekuriga valvo
Salammoniac, (NH_4Cl) salamoniako, amonia klorido
Salicylic Acid, salicila acido
Saline, sala; kuraca salo
Salt, (*class of compounds*) salo; (NaCl) (ordinara) salo, natria klorido; (*saline*) sala; (*treat with salt*) sali, salizi, salumi (sali *is* *Zamenhofan*)
 — **Cake**, (kruda) natria sulfato
 — — **Process**, natrisulfata procedo (por fari sodon)
 — **Out**, elsali, malsolvi per salo
 — **Water**, sala akvo, salakvo
Saltpetre, (KNO_3) salpetro, kalia nitrato
Salts of Sorrel, kalia hidrogena okzalato
Salvolatile, amoniaka alkoholaĵo
Samarium, (Sa) samario
Sample, specimeno, preni specimenon el
Sampler, specimenprenilo
Sand, sablo
 — **Bath**, sablobano, sabla bano
 — **Stone**, sabloŝtono, grejso

Sapphire, safiro
Saponification, sapigo, alkala hidrolizo
 — **Value or Number**, sapiga indico
Saponify, sapigi, sapiĝi, hidroliz(iĝ)i per alkalo
Saturate, saturi (saturita solvaĵo, saturita hidrocarbido)
Sawdust, ligna segaĵo
Scale, (*relative size, system of measurement, graduations*) skalo; (*of fish, or anything of similar form*) skvamo; (*layer formed on surface of metal, etc.*) krusto
Scandium, (Sc) skandio
Schist, skisto
Scintillate, scintili, eklumineski, eklumi
Scrap, uzita; forĵeti; rubo, -a; peco
Screen, ekranio
Seal, (*glass vessel, etc.*) fandfermi; (*make airtight*) hermetike fermi, senlikigi; (*letter, etc.*) sigeli; (*animal*) foko
Sealing Wax, sigelrezino; (*stick of sealing wax*) sigelstango
Sebacate, sebakato (*not* sebakato)
Sebacic Acid, sebaca acido
Secondary, sekundara
Sediment, sedimento
Sedimentary, (*geol.*) sedimenta

Seed, (*in crystallisation*) ĝermkristalo, ekkristaligi (per ĝermkristalo)

Selective, selekt(iv)a

— **Absorption**, selekta absorbo

Selenium, (Se) seleno (selenido, selenato, etc.)

Semi-, duon-, parte

Semicarbazone, semikarbazono

Semipermeable Membrane, parte penetrebla (aŭ permeabla) membrano

Sensitive, impresigema, sentema, sentiva; preciza; subtila

Separate, apartigi, apartiĝi, mal-miksi(iĝ)i; aparta

Separating Funnel, apartiga funelo

Series, serio

Serpentine, (*mineral*) serpenteno (*N.B.* serpentino = FEMALE SNAKE)

Serum, sero

Sesqui-, seskvi- (seskviterpeno; plumba seskvioksido, Pb_2O_3 ; *when possible, systematic names such as ferika oksido are preferable*)

Shale, skisto

Shake, skui

Shaker, skumaŝino, skuilo

Sheet, (*in general*) lameno; (*of metal*) lado; (*of paper*) folio

Shell, (*outer layer*) ŝelo (elektrona ŝelo, ŝelo de nukso); (*explosive*) obuso; (*of mollusc, etc.*) konko; (*of tortoise, crustacean, etc.*) karapaco; (*nuts, etc.*) senŝeligi

Shellac, ŝelako

Shot, kugletaĵo

Side Chain, flank aĉeno

— **Reaction**, flank a reakcio, kromreakcio

Sienna, siena tero, sieno

Sieve, kribri, kribrilo

Silane, silano

Silica, (SiO_2) silico (*N.B.* siliko = FLINT)

— **Garden**, silikata ĝardeno

Silicate, silikato

Siliceous, silica

Silicofluoride, (M_2SiF_6) fluorsilikato

Silicon, (Si) silicio

Silicone, silikono, polisiloksano

Silk, silko

Silver, (Ag) arĝento, arĝentizi (*preferable to arĝenti*)

Simple, simpla

Single Bond, unuobla ligilo

Sinter, kunfand(iĝ)i (pri pulvoro) (kutime sub la normala fandiga temperaturo)

Sintered Glass, poroza vitro (el kunfanditaj vitroj)

Siphon, sifono, sifon(iĝ)i

Skim, deĉerpi la ŝaumon (aŭ kremon) de, senŝaumigi, senkremigi; senkrem(igit)a lakto

Slime, ŝlimo

Slag, skorio

Slake, hidratigi, verŝi akvon sur

Slaked Lime, hidrata kalko, kalcia hidroksido

Slate, ardezo

Slide, (*lantern, microscope*) kliŝo; (*slip*) glit(iĝ)i

Sludge, feĉo

Slurry, fluema pasto, suspensio

Smell, flari, odori,odoro (oni flaras la solvaĵon; la solvaĵo odoras amoniaka aŭ amoniake; ĝi havas amoniakan odoron)

Smelt, gisi

Smoke, fumo, fumaĵi (fiŝon, vitron), fumi (fumi cigaron, la forno fumus)

Soak, trempadi, lasi (en likvo por ensorbigi ĝin)

— **Into**, sorbiĝi en (+ *accusative*)

— **Up**, sorbi

Soap, sapo

— **Stone**, talko

Soda, sodo. (*It is recommended to use sodo or natria karbonato for $Na_2CO_3 \cdot xH_2O$, kaŭstika sodo or natria hidroksido for NaOH. Cf. Potash*)

— **Ash**, (Na_2CO_3) anhidra sodo

— **Crystals**, ($Na_2CO_3 \cdot 10H_2O$) kristala sodo, dekahidrata natria karbonato, natria karbonato dekahidrata

— **Lime**, ($NaOH + CaO$) soda kalko

Soda-Water, "soda akvo" (super-saturita solvaĵo de CO_2 en akvo)

Sodium, (Na) natrio

Soft, (*in general*) mola; (*water*) mola, ne precipitanta sapon; (*glass*) facile fandebla; (*X-rays*) longonda

Softening Point, moliĝa punkto

Sol, koloida solvaĵo, solo

Solder, luti (per metalo), lutmetalo, lutalojo

Solid, (*not fluid*) solida, solido; (*same throughout, e.g., solid gold*) homogenea (tute el la sama substanco, eĉ interne); (*not hollow*) masiva

Solidify, solidigi, -iĝi

Solidus, solida kurbo (limo de tute solida regiono en fazdiagramo)

Solubilise, solvebligi, solvigi

Solubility, solvebleco

— **Product**, solvebleca produkto

Soluble, solvebla

Solute, solvitaĵo (*preferable to solvato*)

Solution, (*concrete*) solvaĵo (solvaĵo de sukero, sukera solvaĵo); (*abstract*) solvo (la solvo de problemo), solvado, solviĝo (de salo en akvon, k.t.p.)

Solvate, kombiniĝi kun solvanto, kombini kun (solvitaĵo), kombinaĵo kun solvanto

Solvated, kombinita kun solvanto

Solvency, **Solvent Power**, solva povo, solvemo

Solvent, solvanto

Soot, fulgo

Soporific, dormiga, dormigilo

Sorb, sorbi

Sorbitol, sorbitolo

Soxhlet, Soxhlet-aparato, ekstraktilo laŭ Soxhlet, soksleto

— **Thimble**, soksleta (Soxhlet'a) ingo

Spar, (*mineral*) spato

Spark, (*in general*) fajrero; (*elect.*) elektra fajrero, sparko, sparki

— **Spectrum**, sparka spektro

Spatula, spatelo

Specific, specifa (specifa reakcio por kupro, specifa rotacio, *etc.*)

— **Gravity**, specifa pezo

Specification, normospecifiko

Specificity, specifeco

Specify, specifi

Specimen, specimeno

Spectral, spektra

Spectograph, spektrografo

Spectrophotometer, spektrofotometro

Spectroscope, spektroskopo

Spectroscopy, spektroskopio

Spectrum, spektro

Specular, spegula

— **Iron Ore**, glimbrila hematito

Spelter, (kruda) zinko

Spermaceti, spermaceto

Spinel, spinelo

Spirit, (*alcoholic*) destilata alkoholaĵo, spirituso, alkoholo; (*petroleum*) benzino

— **Varnish**, alkohola lako, spiritusa lako

Spirit(s) of Hartshorn, amoniako

— **Salt**, klorida acido, klorid-acido

— **Wine**, (etila) alkoholo, etanolo

Spiro-, spiro-

Split, fend(iĝ)i

Spoon, kulero, elpreni per kulero

Sponge, spongo

Spray, ŝpruci(i) (gutete), (guteta) ŝpruco, ŝprucgutetoj, ŝprucnebulo

Spread, ŝmiri (paston), sterni

Spring, risorto

— **Balance**, risorta pesilo

— **Clip**, pinĉilo (por pinĉkrano)

Stabilise, stabiligi

Stabiliser, stabiligilo, stabiligaĵo

Stability, stabileco

Stable, stabila

Stain, (*wood*) tinkturi, tinkturo (por ligno); (*in general*) miskoloriĝi, -igi, makulo

Stainless Steel, korodrezista ŝtalo

Stamp, (*metal, etc.*) stampi

Stamping Ink, stampa inko

- Stand**, (*apparatus*) stativo; (*at exhibition*) stando, budo; (*verb*) star(ig)i, rest(ig)i, las(ig)i
- Standard**, normo, norma, (norma solvaĵo = *standard solution*; norma solvaĵo = *normal solution*)
- Standardise**, normigi
- Stannate**, stanato
- Stannic**, (*salt, ion*) stanika
— **Acid**, stanata acido
- Stannite**, stanito
- Stannous**, (*salt, ion*) stanoza
- Starch**, amelo
- Steam**, (H_2O *vapour*) (akva) vaporo; (*treat with steam*) trakti per akva vaporo, vaporumi; (*give off steam*) vapori
— **Bath**, vapore bano
— **Distil**, distili per akva vaporo
— **Oven**, vaporŝranko
- Stearic Acid**, steara acido
- Stearin**, stearino
- Steatite**, talko
- Steel**, ŝtalo
- Stereoisomer**, spaca izomero
- Steric**, spaca
— **Hindrance**, spaca malhelpo, spaca ĝeno
- Sterile**, (*bacter.*) sterila, senbakteria
- Sterilize**, steriligi
- Sterol**, sterolo
- Stilbene**, stilbeno
- Still**, distililo
- Stir**, kirli
- Stirrer**, kirlilo
- Stock**, stoko, stoki (IN STOCK = stokata, en la stoko, disponebla)
- Stoich(e)iometric**, (precize) ekvivalenta, stekiometria
- Stoke**, (*viscosity unit*) stoko (*confusion with stoko* = STOCK *unlikely*); (*fire*) hejti
- Stone**, ŝtono
- Stop-Cock**, krano
- Stopper**, ŝtopi, ŝtopilo
- Straight**, (*chain, etc.*) senbranĉa; (*alkyd, etc.*) nemodifita
- Strain**, (*apply a stress*) (tro) streĉi; (*in contrast to stress*) etendiĝo; (*in ring compound*) streĉo; (*filter*) filtri (tra kruda, malfajna filtrilo, ekz. kribrilo)
- Stress**, (*force producing strain*) streĉo; (*emphasis*) emfazo, emfazi
- Strong**, (*all senses*) forta
- Strontianite**, stroncianito
- Strontium**, (Sr) stroncio
- Structure**, strukturo
- Strychnine**, striknino
- Stucco**, stuko
- Styrene**, **Styrol**, stireno
- Sub-**, sub- (suboksido, submikroskopopa, subtera, etc.)
- Suberic Acid**, subera acido
- Sublimate**, sublimato
- Sublime**, sublim(ig)i
- Substance**, substanco (N.B. ŝtofo = CLOTH and should not be used in this sense)
- Substantive Dye**, rekta tinkturo (ne bezonanta fiksilon)
- Substituent**, substituanto
- Substitute**, (*in chemical sense*) substitui. (Kloro povas substitui toluenon ĉe la ringo aŭ ĉe metilgrupo; la produkto estas klorsubstituita aŭ klorizita tolueno aŭ simple klortolueno. La kloro anstataŭas hidrogenon); (*use A instead of B*) anstataŭigi (B per A); (*material used instead of another*) anstataŭaĵo, surrogato (Margarino estas butersurrogato)
- Substrate**, **Substratum**, substrato
- Succinic Acid**, sukvena acido (*or perhaps preferably* sukvena acido; *see Butyric Acid*)
- Sucrose**, sakarozo
- Suck**, suĉi
- Suction**, suĉado, suĉforto
- Sugar**, sukero, suker(iz)i
— **Charcoal**, sukerkarbo
— **of Lead**, plumboza acetato
- Sulf-** (*See Sulph-*)
- Sulpha Drug**, sulfonamida drogo
- Sulphate**, (M_2SO_4) sulfato, sulfatigi
- Sulphide**, sulfido
- Sulphinic Acid**, (RSO_2H) sulfinata acido
- Sulphite**, (M_2SO_3) sulfito

Sulphite Liquor, sulfita likvo (ĉe fabrikado de celulozo)

Sulphocyanide (*See Thiocyanate*)

Sulphonate, sulfonato, sulfon(at)igi, sulfonizi

Sulphonic Acid, (RSO_3H) sulfon(at)a acido, sulfonacido

Sulphoxylic Acid (H_2SO_2) sulfok-silata acido

Sulphur, (S) sulfuro (*combining form* sulf-)

Sulphur Dioxide, (SO_2) sulfura dioksido, sulfita anhidrido

Sulphur Trioxide, (SO_3) sulfura trioksido, sulfata anhidrido

Sulphuretted Hydrogen, (H_2S) hidrogena sulfido, sulfida acido, sulfidacido

Sulphuric Acid, (H_2SO_4) sulfata acido, sulfatacido, vitriolo

— **Ether**, [$(\text{C}_2\text{H}_5)_2\text{O}$] etila etero

Sulphurous Acid, (H_2SO_3) sulfita acido, sulfitacido

Sulphuryl, sulfurilo (SO_2Cl_2 sulfurila klorido)

Supercooling, submalvarmigo

Superheating, supervarmigo

Supernatant Liquid, likvo super la

precipitato

Superphosphate (of Lime), superfosfata sterko, kalcia tetrahidrogena ortofosfato

Supersaturate, supersaturi

Support, (*in general*) subteni, subtenilo; (*for catalyst, lake, etc.*) substrato

Surface, surfaco, supraĵo

Surface-Active, surface aktiva

Surface Tension, surfaca tensio

Surfactant, surface aktiva substanco, surfacaktivaĵo

Suspension, suspensio

Sweet, dolĉa, sukergusta

Swell, ŝvel(igi)

Symbol, simbolo

Symmetry, simetrio

Symposium, simpozio

Syn-, sin-

Synthesis, sintezo

Synthesize, -ise, sintezi

Synthetic, sintezita, artefarita

Syphon (*See Siphon*)

Syringe, sirengo

Syrup, siropo

System, sistemo

Systematic, sistema

T

Tablet, pastelo

Tack(iness), glueco (de la surfaco), algluiĝemo, (surfaca) adheremo

Tackifier, adherigaĵo (por kaŭĉuko, k.t.p.)

Tacky, algluiĝema, glu(ec)a, (surfaca) adherema, ne tute seka (pri lako, k.t.p.)

Talc(um), talko

Tan, tani

Tannic Acid, **Tannin**, tanino

Tantalum, (Ta) tantalo

Tap, (*cock*) krano

Tar, gudro

— **Oil**, gudroleo

Tare, taro

Tarnish, senbriligi, senbriliĝi (pro surfaca korodiĝo)

Tartar, tartro

— **Emetic**, tartra emetiko, vomiga tartrato, kalia antimonila tartrato

Tartaric Acid, tartra acido

Tartrate, tartrato

Taste, gusto, gust(um)i [Se oni gustumas sakarinon, oni konstatas, ke ĝi gustas dolĉa (aŭ dolĉe)]

Tautomer, taŭtomero

Tautomerism, taŭtomereco

Technetium, (Tc) tekneco

Technical, teknika

Technique, tekniko

Tellurium, (Te) telurio (telurido, telurito, telurato, etc.)

Temper, (*steel, etc.*) detrempi (ŝtalon)

Temperature, temperaturo

- Temporary Hardness**, (*of water*) forboligebla malmoleco, neper-sista malmoleco
- Terbium**, (Tb) terbio
- Terephthalic Acid**, paraftala acido
- Term**, (*name, etc.*) termino; (*math.*) termo
- Terminal**, (C atom, etc.) fina
- Ternary**, triopa, trikomponenta
- Terpene**, terpeno
- Terpineol**, terpineolo
- Terra Cotta**, terakoto
- Tertiary**, (*all senses*) terciara
- Tervalent**, trivalenta
- Test**, provi, -o, esplori, -o, ekzameni, -o, testi, -o (*unofficial word*), eksperimento
- **For**, serĉi (serĉi plumbon en la akvo)
- **Tube**, provtubo
- — **Brush**, provtuba broso
- — **Holder**, provtuba tenilo
- — **Rack**, provtuba star(ig)ilo, provtubingaro
- Testosterone**, testosterono
- Tetr(a)-**, (*in names of compounds*) tetra- (tetraklorido, tetraoksido); *otherwise usually* kvar, e.g., kvarvalenta
- Tetragonal**, (*crystal system*) tetragonala
- Tetrahedral**, tetraedra, kvaredra
- Tetralin**, tetrahidronaftaleno, tetraleno
- Tetrathionate**, ($M_2S_4O_6$) tetrationato
- Tetryl**, tetrilo
- Textile**, teksaĵo
- Texture**, teksturo
- Thallic**, talika
- Thallium**, (Tl) tali(um)o (Taliumo *is commonly used, but the more systematic form talio has also been proposed and can probably be used without danger of confusion with talio = WAIST. In either case the combining form is tal-*)
- Thallous**, taloza
- Theine**, kafeino
- Theobromine**, teobromino
- Theoretical**, teoria
- Theory**, teorio
- Therapeutic**, terapia, kuraca
- Therapy**, kuracado, terapio
- Thermal**, termika
- Thermochemistry**, termokemio
- Thermocouple**, termoparo, termokuplo
- Thermodynamics**, termodinamiko
- Thermoelectric**, termoelektra, varmelektra
- Thermohardening**, varmhardebla, termohardebla
- Thermometer**, termometro
- Thermopile**, termopilo
- Thermoplastic**, varmmoliĝa, termoplasta
- Thermos Flask**, termososo
- Thermosetting**, varmhardebla, termohardebla
- Thermostat**, termostato
- Thesis**, (*for doctorate, etc.*) disertacio, disertajo
- Thiazine**, tiazino
- Thiazole**, tiazolo
- Thicken**, (*become or make viscous*) viskoziĝi, -igi
- Thin**, maldika; fluema; dilui
- Thinner(s)**, diluanto
- Thio-**, tio-
- Thiocyanate**, (MCNS) tiocianato, sulfocianido
- Thiocyanogen**, sulfociano
- Thionyl**, tujnilo ($SOCl_2$ tionila klorido)
- Thiophen(e)**, tiofeno
- Thiosulphate**, ($M_2S_2O_3$) tiosulfato
- Thiosulphite**, ($M_2S_2O_2$) tiosulfito
- Thistle Funnel**, kardforma funelo
- Thixotropic**, tiksotropa
- Thixotropy**, tiksotropeco
- Thorium**, (Th) torio
- Thorium Emanation**, **Thoron**, torono, toria emanacio
- Threshold**, sojlo, sojla
- Thujane**, tujano
- Thulium**, (Tm) tulio
- Thymol**, timolo
- Thyroxin**, tiroksino
- Tight**, hermetika kontraŭ (aero,

- k.t.p.), nepenetrebla de (aero, akvo, k.t.p.)
- Tiglic Acid**, tigla acido
- Tile**, tegolo
- Tin**, (Sn) stano; stanizi (*preferable to stani as the meaning is clearer and ambiguity in the words stanita and stanata is avoided*). (See also **Can**)
- **Foil**, (pure Sn) stanfolio
- **Plate**, stanizita ferlado, stanferlado
- Tincture**, tinturo (*N.B.*, tinkturo = DYE)
- Titanate**, titanato
- Titanic**, (Ti⁴⁺) titanika
- **Acid**, titanata acido, titanat-acido
- Titanium**, (Ti) titanio [Titanio = A TITAN or TiH₄; titana = COLOSSAL, TITANIC (*in this sense*)] (*Combining form titan-*)
- Titanous**, (Ti³⁺) tianoza
- Titer** (*See* **Titre**)
- **Test**, fandigpunkta provo (por grasacidoj)
- Titrate**, titri
- Titration**, titrado
- Titre**, titro
- T.N.T.**, trinitrotolueno
- Tocopherol**, vitamino-E, tokoferolo
- Tolerance**, tolerado (de variado)
- Toluene**, tolueno
- Toluidine**, toluidino
- Toluol(e)**, (kruda) tolueno
- Tolyl**, [C₆H₅(CH₃)₂-] krezilo
- Ton**, tuno (metra tuno, brita tuno)
- Tongs**, tenajlo
- Topaz**, topazo
- Tough**, tenaca
- Tourmaline**, turmalino
- Tow**, stupo
- Toxic**, venena (*The word toksa is sometimes used, but is not an official word and is identical in meaning with the official venena*)
- Toxicity**, veneneco
- Toxicology**, toksologio
- Toxin**, veneno; (*in biological sense*) toksino
- T-Piece**, T-tubo (*pronounced totubo*)
- Trace (of)**, tre malgranda kvanto (da), iomet(ete) (da)
- Tracer**, (radioaktiva aŭ alia izotopa) markilo
- Tragacanth**, tragakanto
- Trans-**, trans-
- Transesterification**, estertransiĝo
- Transform**, ŝanĝi, transformi
- Transition Point**, transiĝa punkto
- Translucent**, diafana
- Transmutation**, transmuto(aci)o
- Transmute**, transmuto(aci)i, ŝanĝi (unu elementon al alia)
- Transparent**, travidebla
- Trap**, kaptilo (kaptilo por resuĉita akvo, elektronkaptilo)
- Treat**, trakti (unu substancon per alia)
- Tri-**, tri-
- Triacontane**, (C₃₀H₆₂) triakontano
- Triad**, triopo
- Triboluminescence**, frota luminesko, triboluminesko
- Triclinic**, trikлина
- Tricosane**, (C₂₃H₄₈) trikozano
- Trigonal**, trigonala
- Trimer**, trimero
- Triple Bond**, triobla ligilo
- **Point**, trifaza punkto
- Triplet**, triopo
- Tripod**, trikrura stativo, tripiedo
- Trithionate**, (M₂S₃O₆) tritionato
- Tritium**, (³H) tricio (hidrogen-izotopo kun atompezo 3)
- Triton**, tritono, tricia nukleo
- Triturate**, pisti
- Trona**, (Na₂CO₃, NaHCO₃, 2H₂O) natria seskvikarbonato
- Tropic Acid**, tropa acido
- Tropicalisation**, ŝirmado kontraŭ tropika klimato
- Trough**, trogo
- Tube**, tubo
- Tubing**, tub(aĵ)o
- Tungstate**, tungstato, volframato
- Tungsten**, (W) tungsteno, volframo. (*The former is encountered the more frequently in Esperanto texts. The International Union of Pure and Applied Chemistry accepts either*

- type of name, with a preference for the latter*). (*Combining forms tungst- and volfram-*)
- Turboviscometer**, turboviskoza-metro
- Turkey Red**, (*from madder*) rubia ruĝo, turka ruĝo; (Fe_2O_3) turk-ruĝa feroksido
- **Oil**, turkruga oleo (sulfati-gita ricinoleo)
- Turmeric**, kurkumo
- Turpentine**, (*balsam*) terebinto; (*solvent*) terebintoleo
- **Substitute**, lakbenzino
- Turquoise**, turkiso
- Tweezers**, prenilo (por peziloj, k.t.p.), pinĉilo
- Twining**, (*of crystals*) ĝemeleco

U

- Ullage**, malplena spaco (en ujo ne tute plena)
- Ultracentrifuge**, ultracentrifugilo
- Ultramicroscope**, ultramikroskopo
- Ultramarine**, ultramaro
- Ultraviolet**, transviola, ultraviola, -o
- Umber**, umbro
- Un-**, (*simple negative*) ne (e.g., nesaturita); (*direct opposite*) mal- (e.g., malfiksi)
- Undecane**, ($\text{C}_{11}\text{H}_{24}$) undekano
- Uni-**, unu- (unumolekula, unu-varianta, unuvalenta, etc.)
- Unit**, unuo, mezurunuo
- **Cell**, elementa ĉelo (de kristalo)
- **Process**, elementa procedo, elementa procezo, procedero, procezero
- Unstable**, nestabila, malstabila. (*See Un-*)
- Uranium**, (U) uranio (Urano *should be reserved for the name of the planet or deity Uranus*). (*Combining form uran-*)
- Uranyl**, (UO_2^{2+}) uranilo (UO_2Cl_2 uranila klorido)
- Urea**, ureo
- Urease**, ureazo
- Ureide**, ureido
- Urethan(e)**, uretano
- Uric Acid**, ur(at)a acido
- Urine**, urino
- Urotropine**, heksametilentetr(a)-amino, urotropino
- U-Tube**, U-tubo

V

- Vacuum**, vakuo
- Valence**, (*unit of valency*) valento
- Valency**, (*of an element, etc.*) valenteco (*preferable to valenco, which is also used*). (Karbono havas ordinare nur unu valentecon, nome 4. Ĝi havas, do, 4 valentojn; ĝi estas kvarvalenta)
- Valeric Acid**, valera acido
- Valuable**, (alt)valora
- Value**, (*in general*) valoro; (*acid value, acetyl value, etc.*) indico
- Valve**, (*elect. or mech.*) valvo. (*See Suplemento al Plena Vortaro for different types*)
- Vanadate**, vanadato
- Vanadium**, (V) vanadio (*combining form vanad-*)
- Vanadyl**, (VO) vanadilo
- Vanillin**, vanilion
- Vaporise**, vaporigi, vaporigi
- Vapour**, vaporo
- **Density**, vapordenseco
- **Pressure**, (satura) vaporpremo
- Varnish**, lako, -i, verniso, -i. (*The distinction in meaning between the two roots is ill-defined and not international. In general the official root lak- is to be preferred to the unofficial vernis-*)

Vaseline, vazelino. (*The English word is a proprietary name*)

Vat, kuvo

— **Dye**, kuva tinkturo

Vehicle, (*medium*) medio

Velocity, rapideco

Ventilate, ventoli

Verdigris, verdigro

Vermilion, (*red HgS*) (artefarita) cinabro, vermiljono, ruĝa hidrargika sulfido

Veronal, veronalo

Vesicant, vezikiga, vezikigaĵo

Vessel, vazo, ujo

Vibrate, vibr(ig)i

Vinegar, vinagro

Vinyl, vinilo

Vinylation, vinilizo

Virginium (*See Francium*)

Viscose, viskozo

Visco(si)meter, viskozometro

Viscosity, viskozeco

Viscous, viskoza

Visual Purple, rodopsino, vida purpuro

Vitamin, vitamino. (*The individual vitamins may be named as in English, either by letter or with their own names, e.g., vitamino-C or askorba acido*)

Vitriol, (H_2SO_4) vitriolo, (koncentrita) sulfatacido. (*See also Blue Vitriol, Green Vitriol, etc.*)

Volatile, vaporigema, volatila

Volatilise, vaporigi, vaporigi

Volatility, vaporigemo, volatileco

Volt, volto

Volume, (*of journal*) volumo; (*in litres, etc.*) volumeno

Volumetric, volumena

Vulcanise, vulkanizi. (*See also Agent*)

Vulcanite, ebonito

W

Wadding, vato

Wall, (*of vessel, organ, etc.*) muro. (*Some writers prefer pario in this sense, restricting muro to a masonry wall. Pario is however commonly used in the sense of PARIAS. Vando should be used only for a partition wall*)

Wander, migri

Wash, lavi

Washbottle, ŝprucflakono

Washing Soda, ($\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$) (kristala) sodo, (dehidrata) natria karbonato

Washings, lavaĵo

Waste, malŝpari, malŝparo, forĵetita, -ata, -inda, -aĵo, uzita, ruba

Watchglass, horloĝa vitro

Water, akvo

— **Bath**, akva bano (*See Bath*)

— **Gas**, akvogaso

— **Glass**, (alkali)silikata solvaĵo, alkalia silikato

— **of Crystallization**, kristalakvo,

hidratakvo

— **Pump**, filtra pumpilo, akva aerpumpilo

Waterproof, nepenetrebla (de akvo), akvorezista

Wavelength, ondlong(ec)o

Wax, vakso

Weather, vetero, eksponi (al la vetero), rezisti la veteron

Weigh, pesi, pezi (Oni penas la tubon. Ĝi pezas 10 gramojn)

Weighing Bottle, pesujo

Weight, (*of material*) pezo; (*for weighing*) pezilo (*N.B.* pesilo = BALANCE)

Weld, veldi

Wet, malseka, malsekigi, -igi

Whey, selakto

White Arsenic, (As_2O_3) arseniko

— **Hot**, arda, blanke varma, inkandeska

— **Lead**, ceruzo

— **Phosphorus**, blanka fosforo

— **Prussiate**, cianido

White Spirit, lakbenzino
 — **Vitriol**, zinka sulfato
Winchester (Quart Bottle), botelego (enhavanta proksimume 2 litrojn)
Wire, drato, (metal)faden
Witherite, viterito
Wolfram (W) (See Tungsten)
Wolframite, volframito
Wood, ligno, -a (ligna gudro, ligna terebintoleo, etc.)

Wood Flour, ligna pulvoro
 — **Oil**, tungoleo
 — **Spirit**, ligna metanolo
Wood's Metal, Wood-alajo
Wool, lano
Wool Fat, **Woolgrease**, **Wool Wax**, langraso
Worm, (*apparatus*) serpentuma tubo
Writing Ink, skriba inko
Wrought Iron, forĝfero
Wurzite, vurcito

X

Xanthate, ksantato
Xantho-, ksanto-
Xenon, (Xe) ksenono
X-Rays, X-radioj (*pronounced* ikso-

radioj), Röntgen-radioj, Roentgen-radioj
Xylene, ksileno
Xylose, ksilozo

Y

Yeast, gisto
Yellow Chrome, kromata flavo, kromflavo, plumba kromato
 — **Ochre**, flava okro
 — **Prussiate**, ferocianido

Yield, doni, produkti; rikolto, produktata kvanto
-Yl, -ilo, -ila
-Yne, (*acetylenic hydrocarbon*) -ino
Ytterbium, (Yb) iterbio
Yttrium, (Yt) itrio

Z

Zein, zeino
Zeolite, zeolito
Zero, nulo, nulpunkto (de instrumento)
Zinc, (Zn) zinko
 — **Blende**, zinka blendo

Zinc Dust, (distilita) zinkpulvoro
 — **White**, (ZnO) zinka oksido
Zircon, zirkono
Zirconium, (Zr) zirkonio
Zymase, zimazo